SUHOKRANJSKE Poti

Glasilo Občine
Žužemberk
Št. 42
Leto XI.
julij 2011

Vinkov Vrh

Foto: Dušan Šetina

5. seja Občinskega sveta

V torek, 29. 3. 2011, je v prostorih Občine Žužemberk potekala 5. seja občinskega sveta. Svetniki so potrdili proračun Občine za letošnje in tudi za naslednje leto, seveda pa ni šlo brez zapletov.

Proračun občine za leto 2011 predvideva 8 milijonov prihodkov in 10, 6 milijonov odhodkov. Občina bi se tako zadolžila za skoraj dva milijona. Nekaterim svetnikom se je zdel tak proračun občine preveč optimističen in so bili pri potrditvi proračuna skeptični.Svetniška skupina, ki jo sestavljajo **Albin Ljubo Jarc,Jože Zupančič, Genovefa Maver, Franci Jarc, Iztok Može** in **Jože Jenkole** so v času javne obravnave vložili deset amandmajev zoper predlog proračuna za leto 2011, ki so jih odbori sicer obravnavali, vendar nobenega potrdili. Odlok o proračunu za leto 2011 so kljub nekaterim dvomom in pomislekom svetniki potrdili in sprejeli.

Za leto 2012 pa proračun občine predvideva dohodke v višini 9,1 milijona evrov in odhodke v višini 10,8 milijonov evrov. Zadolževanje občine je predvideno v višini 1,3 milijona evrov. Tudi pri proračunu za leto 2012 svetniki niso bili soglasni, saj se je nekaterim svetnikom proračun ponovno zdel »preveč napihnjen« in nerealen. Svetniška skupina je tudi na predlog proračuna za leto 2012 vložila amandmaje, in sicer 3, vendar le-ti ponovno niso bili potrjeni, čeprav so se svetniki na odborih o njih pogovarjali. Lansko leto je proračun Občine Žužemberk namreč znašal 5,2 milijona prihodkov in malo manj kot pet milijonov odhodkov.

V Svet javnega zavoda Zdravstveni dom Novo mesto je bil za predstavnika Občine Žužemberk potrjen

g. Jože Papež, ki je bil predstavnik ZD že v prejšnjem mandatu.

Za porotnike je Komisija za volilna vprašanja predlagala in soglasno sprejela go. M. Zupančič, g. F. Jarca, g. M. Romiha, g. T. Pečarja in go. M. Klemen.

Tinka Fric

6. seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

17. maja so se žužemberški svetniki zbrali na 6. seji Občine Žužemberk. Svetniki so potrdili Zaključni račun proračuna Občine Žužemberk za leto 2010.Realizacija lanskih prihodkov je znašala 5,16 milijona evrov, realiziranih odhodkov je bilo 4,99 milijona evrov. Eden izmed svetnikov je takoj sprožil razpravo o proračunih občine za leti 2011 in 2012, saj se opozicijskim svetnikom ta še vedno zdi nerealen. G. Papež je pojasnil, da je občinski proračun sestavljen tudi iz sredstev, ki jih Občina pridobi na državnem ali evropskem nivoju in da je zato potreben tak proračun, ki je bil sprejet na prejšnji seji. Svetnikom je bilo ob tem predstavljeno tudi poročilo Nadzornega odbora Občine, ki pa je sprožilo kar burno razpravo, saj opozicijski svetniki s poročilom niso bili zadovoljni in so podali zahtevo, da se seje udeleži predstavnik Nadzornega odbora, ki bi lahko posamezne dele poročila tudi dodatno obrazložil. Župan je dejal, da se je predsednica Nadzornega odbora Cecilija Kastelic za svojo odsotnost opravičila. Kljub polemikam so svetniki Zaključni račun proračuna za leto 2010 potrdili.

Svetniki so razpravljali tudi o predlogih sklepov o pridobitvi in odtujitvi premoženja, ki jih je predhodno obravnaval Odbor za okolje in prostor ter predlagal sprejem sklepov. Predstavnika občinske uprave sta svetnikom nekatere sklepe dodatno obrazložila. Svetniki so sklepe soglasno sprejeli.

Sprejet je bil tudi sklep o delnem povračilu stroškov volilne kampanje. Do povračila so upravičene tiste stranke, ki so predložile poročilo in jim pripada vsaj en mandat. Za en dobljen glas so stranke dobile 0,33 €. Največ, to je 60,75 €, bodo tako dobile Stranka mladih in Zeleni Evrope. Najmanj, to je 39, 25 €, pa bo dobila stranka DeSUS. Skupni strošek znaša 268,25 €. Prav tako dobijo nekaj (minimalnih) sredstev povrnjenih tudi kandidati za župana. Tako dobi J. Šteingel 34 €, D. Pucelj 294 € in F. Škufca 318 €. Skupaj znaša to 613 €. Za volilne kampanje bo občina odštela nekaj več kot 900 €.

Svetniki so sprejeli letni program za kulturo in šport v Občini Žužemberk za leto 2011, letno poročilo ZD Novo mesto za leto 2010 in poslovni načrt ZD Novo mesto za leto 2011. Župan je podal poročilo o opravljenih nalogah in izvrševanju sklepov. Direktor občinske uprave je poročal o dogodkih.

Zapletlo se je še pri dveh, pri obravnavi Sklepa v zvezi rešitve problematike Vehovčev mlin in pri odkupu zemljišča za gradnjo ceste na Dvoru. Čeprav je razprava o obeh točkah izzvala kar veliko polemik, so svetniki potrdili sklep občine o Vehovčevemu mlinu, da se še naprej vztraja pri ustanovitvi služnostne poti v javno korist za namene peš-poti. Za rešitev problematike pri odkupu zemljišča za gradnjo ceste na Dvoru pa so svetniki sprejeli predlog petčlanske komisije, ki jo sestavljajo Iztok Može, mag. Jelka Mrvar, Vida Šušterčič, Matjaž Župevec in mag. Jože Jenkole, ki bo poskušala z dogovorom na terenu najti rešitev.

Tinka Fric

FOTO: Tinka Fric

Cenjene občanke, spoštovani občani in prijatelji Občine Žužemberk!

Ob prazniku naše občine vam izrekamo iskreno voščilo.

Želimo, da bi prijetno preživeli poletne dni in uživali ob prireditvah in Trških dneh, ki jih ob prazniku Občine Žužemberk 15. juliju skupaj organiziramo z mnogimi društvi, zvezami in organizacijami.

Vaš župan
Franc Škufca

7. seja Občinskega sveta

Žužemberški svetniki so se sestali na 7. redni seji občinskega sveta , ki je po petih urah, brez posredovanja policije, minila vse prej kot v spravljivem tonu.

Da so nekateri žužemberški svetniki etični kodeks sprejet minulo leto, ki bi odpravil zmerjanje, kričanje in žalitve, spravili globoko v predale, so pokazale že prve točke dnevnega reda, ko je na račun župana, nekaterih svetnikov, pa tudi samega poteka seje padlo več žaljivk in opazk, burno dogajanje, ob vzklikih in ploskanju prisotnih občanov pa je dvakrat prekinil župan Franc Škufca z desetminutnim odmorom. Po skrajšanem postopku so svetniki sprejeli predlog odloka o opremljanju stavbnih zemljišč za območje opremljanja« stanovanjske cone Klek -prva etapa, sprejeli letno poročilo novomeške Komunale in pregledali dejavnost gasilske službe v letošnjem letu. Vroča razprava se je razvila, še preden so svetniki sprejeli cenik socialnovarstvenih storitev za pomoč družinam na domu. Kljub dejstvu, da občina Žužemberk plačuje celotne storitve, je Dom starejših občanov Novo mesto, ki kot pogodbeni izvajalec opravlja te storitve, prekinil pogodbo z Genoefo Miklič. Le - ta je več kot deset let vestno opravljala to delo, namesto nje, do izteka pogodbe, pa v času njenega dopusta opravljata to delo dve delavki , ki se vozita celo iz druge občine. Svetniki so zahtevali,da so občinski avtomobili, ki jih negovalke uporabljajo pri svojem delu, stacionirani za občinsko zgradbo, da se dosedanji delavki podaljša delovno razmerje ter zaposli negovalko iz žužemberške občine. Ob tem so ustanovili tudi komisijo v sestavi mag. Jelka Mrvar, Franc Jarc, Iztok Može in Dare Pucelj iz Občinske uprave, zadolžen za to področje, da bo pri pogajanjih z novomeškim domom podprla stališča občinskega sveta.

Svetniki so sprejeli tudi sklep o podelitvi priznanj za leto 2010. Pisno zahvalo bo prejelo Občinsko gasilsko poveljstvo, priznanje pa Športno društvo Kraja, Albin Mrvar,Luka Vidmar, mag. Staša Kostevc,Franci Grajš,Športno društvo Loka. Samostojni podjetnik Robert Boben bo prejel bronasti grb, zlatega upokojeni gozdar Bogdan Zupančič, medtem ko bo naziv častnega občana ob bližnjem občinskem prazniku prejel poslanec DZ RS Anton Anderlič.

Vrelišče pa je na predlog župana dosegla razprava o odstranitvi svetnika Jožeta Zupančiča, ki naj bi kršil 50. člen poslovnika o delu občinskega sveta. Na predlog mag. Jelke Mrvar, pravnih tolmačenj odvetnika Boruta Škerlja iz Odvetniške pisarne Škerlj in odvetniki, pa je župan pred glasovanjem o odstranitvi svetnika predlog umaknil.

■ **Urednik**

Na seji tudi o…

Podžupan Jože Šteingel je v razpravi opozoril na naraščajočo brezposelnost v občini. Brez dela je v straškem Novolesu ostalo kar 88 delavcev iz žužemberške občine. Po besedah župana Franca Škufce ima občina rezerviran denar kot pomoč brezposelnim, vendar bodo potrebna še dodatna sredstva, ki jih bodo v najkrajšem času uredili z rebalansom proračuna. Brezposelni delavci Novolesa naj bi tako nujno pomoč v višini 150 evrov prejeli v mesecu juliju.

Knjigo Moja pota avtorja Slavka Glihe lahko dobite v trgovini pri ga. Lei Hotko.

NE SPREGLEJTE

Stran 8 - 9
Okrogla miza o nadaljnji prenovi gradu Žužemberk

Stran 15
Obrazi časa Amalija Krašovec

Stran 17
Program Trških dni v Žužemberku

5. seja Sveta KS Hinje

Člani Sveta KS Hinje so se sestali 28. 5. 2011. Razpravljali so o delih, za katera bi želeli, da so v kratkem realizirana. Izpostavili so cesto Visejec- Sela, ki je že od lanske jeseni razširjena in jo je potrebno asfaltirati. Svetnika sta povedala, da je trenutno dan razpis za asfaltiranje, kdaj pa se bodo začela izvajati dela, še ni znano.

Za ureditev ceste Žvirče - Polom bi bilo najprej potrebno dobiti soglasja lastnikov zemljišč. Člani so se strinjali, da je potrebno začeti zbirati soglasja.

Pogovarjali so se tudi o pogostih napadih volkov na drobnico. V zadnjem tednu so bili namreč oškodovani trije lastniki, katerim so volkovi uničili skupaj 20 ovac. Ker je zakonodaja do kmetov precej zahtevna, bodo ostali tudi brez odškodnin.

Pošta Hinje nima obetavne prihodnosti. Kmalu naj bi bila zaprta oziroma spremenjena v premično pošto. O tem naj bi še potekali dogovori. Cilj domačinov je vsekakor ohraniti pošto v taki obliki, kot je sedaj. V kolikor bo lahko KS Hinje na to kaj vplivala, si bodo prizadevali za najboljšo rešitev.

Zanimiva je bila tudi ekološko usmerjena tema, da bi bilo smiselno poskrbeti za čiščenje onesnaženih jam. Kot je povedal Andrej Jaklič, so ta projekt pripravljeni izvesti člani Jamarskega društva Novo mesto (v zadnjem času je med njimi vse več naših občanov), v kolikor bodo našli koga, ki bi jih tudi finančno podprl. Za pomoč bodo prosili tudi občino.

Sestanka se je udeležilo tudi nekaj članov KD Hinje. Povabljeni so bili, da bi obnovili delovanje kulturnega društva. Žal jim tudi tokrat ni uspelo sprejeti nobenega odločilnega sklepa, saj se sestanka ni udeležilo dosedanje predsedstvo, niti veliko ostalih članov. Vseeno pa še niso vrgli puške v koruzo, saj so se, kljub slabi udeležbi, pogovarjali, kdo bi bil pripravljen prevzeti določene funkcije in kaj vse bi se dalo in bi bilo potrebno narediti. Ko bodo prejeli seznam starih članov in ostalo dokumentacijo, naj bi se ponovno sestali in skupaj z morebitnimi novimi člani kovali nove načrte.

Mojca Obrstar

Ministrica v gradu

Krajevna skupnost Žužemberk je s prvimi obnovitvenimi deli pričela leta 1969. Z obnovo so začeli z željo, da bi zaščitili sorazmerno še dobro ohranjene obodne stolpe, uspešno pa z obnovo in obnovitvenimi deli nadaljuje Občina Žužemberk.

Grad je z doslej opravljenimi deli spet postal sestavni del podobe historične trške naselbine in njen osrednji simbol. A stavba je v resnici še vedno predvsem razvalina brez prave vsebine, ki bi zagotovila njen trajni obstoj. Za umestitev novih vsebin bo treba grajsko jedro ustrezno izpopolniti s kombinacijo rekonstrukcijskih in suverenih sodobnih arhitekturnih posegov. Del prostorov je potrebno obnoviti v smislu še nedoločene, vendar pričakovane namembnosti. Obnovo gradu, predvsem grajskega stolpa in obodnih zidov, si je v mesecu maju ogledala tudi ministrica za kulturo Majda Širca in bila z videnim, porabljenimi sredstvi, potekom obnove zelo zadovoljna.

Urednik

FOTO: S.M.

Prejeli smo

Svetniška skupina s podpisanim Albinom Ljubom Jarcem je v zvezi s prispevkom v 41. številki Suhokranjskih poti (str. 4 pod naslovom » Na seji tudi o…« poslala popravek. Ker je popravek nesorazmerno daljši od članka, v katerem so navedbe in na katerega se neposredno nanaša le-ta, povzemamo njeno bistvo.

Urednik

Na seji tudi o … še iz drugega zornega kota

»Urednik v prispevku Na seji tudi o…v zvezi s tožbo svetniške skupine v sestavi Albin Ljubo Jarc, mag. Jože Jenkole, Iztok može, Genoefa Maver, Franc Jarc in Jože Zupančič navaja, da je Upravno sodišče RS tožbo svetniške skupine proti Občini Žužemberk v zvezi s sklepom o potrditvi mandata Mariji Ban kot nadomestni članici občinskega sveta in še nekaterimi drugimi sklepi, zavrglo. V obrazložitev bralcem je potrebno povedati, da se v tej tožbi upravno sodišče ni poglobilo in vsebinsko proučilo naše navedbe v tožbi in je zgolj sledilo navedbam pooblaščenega občinskega odvetnika, ki se je v odgovoru na tožbo skliceval na varstvo volilne pravice in s tem zavedel sodišče, ki je njegovim navedbam sledilo in našo tožbo zaradi procesnih napak in zamude rokov zavrglo. Kot vsi veste, v naši občini nadomestnih volitev za nadomestno članico občinskega sveta Marijo Ban ni bilo in bilo bi prav, da bi pred objavo prispevka urednik pridobil tudi vsebino tožbe, ki jo je na Upravnem sodišču vložila naša svetniška skupina in prispevek napisal tako, da bi v celoti razkril in korektno pojasnil dejanski zaplet, ki je bil vzrok za vložitev naše tožbe. ... z našo tožbo smo hoteli samo zaščititi zakonitost delovanja naše občine in opozoriti na nezakonitost postopka imenovanja Marije Ban kot nadomestne članice občinskega sveta in razrešitve Franca Jarca kot člana občinske Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja v izogib kakršnim koli kasnejšim zapletom. Res pa je, da bomo vsa štiri leta kot konstruktivna opozicija nadzorovali zakonitost dela občinske uprave in župana, kar nam kot občinskim svetnikom nalaga tudi Statut Občine Žužemberk. Hkrati pa bomo podprli in predlagali vse tiste projekte, ki bodo v korist naših občanov in občank.

Albin Ljubo Jarc

TRŠKI DNEVI

Žužemberk, Suha krajina – od 2. do 18. julija 2011

Trški dnevi so največja in najodmevnejša kulturno – rekreativno - turistična prireditev v Suhi krajini in ena večjih na Dolenjskem, v kateri se prepletata preteklost in sedanjost.

V programu nastopajo mnogi priznani slovenski in tudi tuji umetniki. Prireditve se začnejo s tradicionalnim srečanjem harmonikarjev na Hinjah, nadaljujejo z otvoritvijo izletniške kmetije Meden, turnirjem v odbojki na mivki, otvoritvijo kovaške galerije Struna, koncertom za orgle v farni cerkvi, zabavno gledališko predstavo Kolovrat. Potekala bo tudi krvodajalska akcija in preventivni pregledi krvnega tlaka, srečanje literatov in pesnikov upokojencev, etnološko srečanje v spominskem parku Alojza Zupanca v Šmihelu.

V Žužemberku se prireditve začnejo z uradno otvoritvijo Trških dni z razstavo likovnih del Martine Šenica in Urške Koželj, koncertom mehiške glasbe s skupino Mariachi, nadaljujejo s predstavitvijo slovenske etnologije, pesmi in plesov, s rekreativnim Suhokranjskim kolesarskim maratonom, s sprejemi in otvoritvami občinskih pridobitev, med katerimi je najpomembnejši most v Žužemberku, trškimi igrami, nastopi mladih harmonikarjev, suhokranjsko tržnico, in pravo gasilsko veselico z ansamblom Bratov Poljanšek.

V nedeljo bo potekal daleč naokoli poznan Srednjeveški dan, ki je tudi osrednji dogodek, s tržnico, vitezi, grajskimi gospodičnami, plesi, viteškimi dvoboji in z zanimivimi dogodki iz bogate zgodovine žužemberškega gradu.

Ob 21. uri bo sledila slovesnost ob prazniku občine z nastopom moškega pevskega zbora Žužemberk, s koncertom znane slovenske skupine Pop design in ognjemetom ...

Trški dnevi se bodo zaključili v ponedeljek, ko se s spominsko uro spomnimo in obudimo ter počastimo obletnico rojstva Rozalije Sršen ali Zalle Zarane – prve hollywoodske filmske igralke iz Slovenije, rojene 16. 7. 1897 v Žužemberku.

Na letošnjih Trških dneh se bo predstavilo preko 400 nastopajočih, zvrstilo pa se bo več kot 60 različnih dogodkov, povezanih z dediščino in etnologijo, kulturo, športom in rekreacijo …

Viteza se borita za naklonjenost gospode. FOTO Dejan Maver

Trški dnevi potekajo v organizaciji Občine Žužemberk, Turističnega društva Suha krajina, PGD Žužemberk in mnogih drugih društev in organizacij v občini.

Več informacij: Vlado Kostevc, telefon: 041 324 710, e-mail: *vlado.kostevc@zuzemberk.si* ali župan Franc Škufca 041 630 070.

Vljudno vabljeni.

Množica navdušenih obiskovalcev. FOTO Rudi Cerkovnik

POROČILO O KOMUNALNIH ZADEVAH junij 2011

Spoštovane občanke in občani!

Upam, da bodo spodaj navedene povedi dokazale, da se v naši lokalni skupnosti veliko dogaja tudi na področju komunale in cest. Ne glede na pripombe nekaterih občanov, da se nič ne dela in nič ne naredi. Ne vem, kje za vraga imajo ti oči? Vsi sosedje in prišleki nas pohvalijo. Enako tudi izvajalci del.

Katera občina gradi tri (3) zahtevne mostove čez reko v obdobju 2 let?

Katera občina ima podpisano pogodbo o 100% finaciranju EU in RS za gradnjo kompletnega optičnega omrežja?

Katera občina ima toliko projektov na gradnji fekalne kanalizacije?

Katera občina ima urejen odnos z lastniki pokopališč (RKC) in vzorno vzdrževanje? Veliko občin od nas prosi za pomoč pri urejanju teh zadev.

Katera občina ima tako veliko omrežje cest in poti, ki jih redno (v okviru danih financ!) zimsko in letno vzdržujemo? Predvsem zimsko vzdrževanje je na zelo visokem nivoju. Žal nam to spet priznavajo le sosedje ...

VODOVOD

VODOVOD REBER – ŽUŽEMBERK Z VODOHRANOM REBER

Projekt je v zaključni fazi. Cevovod je položen in testiran, izvajajo se še dokaj zahtevne prevezave na Cviblju, s širitvijo državne ceste. Zaključujejo se dela na vodohranu Reber.

VODOVODNO OMREŽJE OBČINE ŽUŽEMBERK

Vodne izgube smo zmanjšali, kar se jasno kaže tudi v finančnih rezultatih. Z dejavnostmi na tem področju bomo skupaj s Komunalo nadaljevali.

PROJEKT SUHOKRANJSKI VODOVOD

Intenzivno se dela na pripravi dokumentacije za prijavo na EU sredstva. Naročenih je že polovica projektov PGD po odsekih.

FEKALNA KANALIZACIJA

PROJEKT ULICA BREG IN NAD MIKLAVŽEM

Gradbeno dovoljenje je pridobljeno. Razpis je zaključen. Podpisane so pogodbe z izvajalcema, in sicer z GPI Tehniko Nm in Komunalne gradnje Grosuplje. Dela se bodo začela v roku 1 meseca.

CENTER ŽUŽEMBERKA, INDUSTRIJSKA CONA SEJMIŠČE, PRAPREČE

Priključujejo se uporabniki v Žužemberku in v Praprečah.

PROJEKT DOPOLNITEV FEKALNE KANALIZACIJE ŽUŽEMBERK

Gradbeno dovoljenje je pridobljeno. Razpis zaključen. Izbrani izvajalec - Komunalne gradnje Grosuplje je z deli začel 20.06.2011.

PROJEKT FEKALNE KANALIZACIJE ŽUŽEMBERK – CVIBELJ

Projekt je v zaključni fazi, pred vložitvijo na UE za pridobitev GD. Poskušamo še umestitev trase kanala na samem Cviblju, ki bi omogočil dvema občanoma, da se priključita gravitacijsko, brez črpalke.

PROJEKT FEKALNE KANALIZACIJE ŽUŽEMBERK – ZAFARA

Projekt se pripravlja.

PROJEKT FEKALNE KANALIZACIJE ŽUŽEMBERK – TRŠKE NJIVE

Projekt se pripravlja.

PROJEKT FEKALNE KANALIZACIJE DVOR – CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA ŽUŽEMBERK

Projekt črpanja fekalij iz Dvora in okoliških vasi (aglomeracij) je izdelan in dvakrat revidiran. Rezultat je, da je črpanje ekonomsko upravičeno in s tem ni potrebno graditi nove ČN na Dvoru. Čimprej bo treba projekt realizirati in s tem povečati dotok na Centralno čistilno napravo v Žužemberku, ki bo s tem bolj učinkovita pri čiščenju in ekonomiki.

CESTNA INFRASTRUKTURA

DRŽAVNE CESTE

CESTA SKOZI CENTER ŽUŽEMBERKA

DRSC je že izbrala izvajalca – Nemec. Občina bo izvedla pogajanja za JR in pločnike. Dela se začnejo 05.09.2011. Projekt bo zaključen do konca leta 2011.

CESTA BELI GRABEN – PAJČNA

DRSC je izbral novega izvajalca – CGP NM. Z deli bo začel v roku 10 dni. V projekt je vpeta tudi naša občina, in sicer s priključkom za Šmihel, AP in JR.

CESTA SKOZI DVOR

Občinska komisija je sklenila dogovor z lastnico 8 m^2 zemljišča, da bo podpisala pogodbo, če bo občina financirala cestno odbojno ograjo ob njeni parceli. Ograja je naročena v okviru rednega vzdrževanja in bo postavljena v roku 10 dni. Potem bo potrebno veliko naporov, da bomo še enkrat (že tretjič) prepričali DRSC o nujnosti investicije. Glede na splošno finančno staje bo to izredno težko.

CESTA CVIBELJ

Slavna lipa je odstranjena. Cesta se v dolžini cca 30 metrov širi za 1 meter z dodatno bankino. Investitor: 100% DRSC; lastnika sta samoiniciativno zemljišče odstopila brezplačno.

OBČINSKE CESTE

Največ problemov povzročajo stalni enormni nalivi. Poškodbe na makadamih so katastrofalne. Velike težave so tudi s spodžiranjem asfaltov. Trudimo se, da zadeve čimprej saniramo.

CESTA ŽUŽEMBERK – BIČ

Od DARS-a čakamo zadnjo ponudbo za soudeležbo rekonstrukcije celotne trase na 3,330 km. Takoj po prejetju ponudbe gremo v razpis in projekt izvedemo v letošnjem letu.

CESTA SELA pri HINJAH – VISEJEC – OBČINSKA MEJA Z IVANČNO GORICO

Razpis je v teku. Čez cca 45 dni se začnejo dela, če bo razpis brez problemov.

JAVNA RAZSVETLJAVA

JAVNA RAZSVETLJAVA SREDNJI LIPOVEC

Po zakonu moramo pridobiti projekt in gradbeno dovoljenje. Zaključek gradnje do konca 2011.

V pojasnilo vsem krajanom Srednjega Lipovca:

- Upravna enota je dala pismeno izjavo, da GD ne rabimo.
- Ministrstvo za okolje in prostor je dalo pismeno izjavo, da GD rabimo.

Opravičujem se zaradi zamude pri začetku projekta. Žal ne morem in ne smem preskočiti zakonskih zahtev.

KOMUNALNI ODPADKI

Zaenkrat nič novega. Nova direktiva ni še dokončno oblikovana. Obetajo pa se velike spremembe.

MOSTOVI

MOST ŽUŽEMBERK

Dela na mostu Žužemberk se nadaljujejo in bodo po dinamiki zaključena do najkasneje 15.07.2011. Vodilni izvajalec CGP NM je zamenjal pogodbenega partnerja, in sicer je namesto problematičnega SCT izbral GRADIS – G.

MOST DRAŠČA VAS

Velike zaplete s pridobitvijo lastništva smo končno rešili. Vlagamo projekt za pridobitev GD. Hkrati gremo v razpis za izbiro izvajalca.

MOST TOMAŽEV

Posebna zahvala g. Rojc Franciju, da je po obrazložitvi podpisal geodetske meritve. Nadaljevanje zgodbe je ocena in odkup zemljišč za dostopne ceste. Naročen je projekt PGD. Zbrana so tudi vsa pomembna mnenja pred soglasji od vodarjev in ZVKD. Most bo lesen, s 3 podporami. Dolg bo cca 60 metrov, vozna površina bo široka3,5 metre. Risbo mostu si lahko ogledate na občini.

PROJEKT ODPRTEGA ŠIROKOPASOVNEGA OPTIČNEGA OMREŽJA V OBČINI ŽUŽEMBERK

Pogodba z ministrstvom je podpisana! Za dosego cilja je brez hvalisanja nesporno zaslužen naš zdajšnji župan, g. Franc Škufca. Izjave, da je projekt uspel le zato, ker ga vodi druga občina (Mokronog – Trebelno), niso primerne rezultatu. Da o notranjem zaničevanju uspeha naše lokalne skupnosti ne govorimo. Od 27. do 29.06.2011 so sklicani zbori občanov, da občinska uprava in izvajalec GVO občanom pojasnita vse zadeve okrog projekta. Po planu se bo temeljni kamen polagal v Mokronogu, in sicer 01.07.2011.

Apeliram na naše občane, da se vsi skupaj obnašamo družbeno odgovorno in ne nasprotujemo prehodu optičnega kabla čez zasebne parcele. Spet bo treba podpisati kar nekaj služnostnih pogodb za vkop optičnega kabla. Služnosti so nujno potrebne. GD se ne bo pridobivalo, ker po zakonu ni potrebno.

Martin Grčar, inž. kom.

Občina Žužemberk, ceste@zuzemberk.si

Tudi v Suhi krajini se je pisala nova zgodovina

Ob prazniku državnosti in ob 20. obletnici samostojnosti države je potekala osrednja občinska proslava občine Žužemberk na Plešivici, kjer so enote teritorialne obrambe in policija nadzorovali polete letal nad reko Krko. Slavnostni govornik, državni sekretar Damjan Lah, je v govoru izpostavil ključne trenutke boja slovenskega naroda.

»Osamosvojitelji Slovenije, veterani vojne, dobro veste, katere vrednote so nas združevale«, je dejal Lah in dodal, da so enake vrednote povezovale že borce narodnoosvobodilnega boja v drugi svetovani vojni, na njihovo veličino pa jih opozarja spomenik žrtvam na Cviblju nad Žužemberkom. Te vrednote narodnoosvobodilne in osamosvojitvene vojne so tako ključnega pomena, da so še danes še kako žive in prednostne. Na posestvu Konjerejskega društva Suha krajina so nato državni sekretar na notranjem ministrstvu Damjan Lah, župan Občine Žužemberk Franc Škufca in predsednik Konjerejskega društva Suha krajina Jože Papež v spomin na ta dogodek zasadili lipo. Lipa, simbol pripadnosti slovenstvu, je tako zasajena, naj cveti še dolga leta v spomin na našo polpreteklo zgodovino in na dogodke, ki so zaznamovali našo domovino. V kulturnem delu programa, ki ga je povezoval Vlado Kostevc, so se predstavile pevke društva kmečkih žena Suha krajina, ansambel Diamanti, za smeh pa je poskrbel Brajdimir. Popoldne je na poljanah okoli koče potekalo tudi tekmovanje s konji; snemanje venčka, igre

pod sedlom in slalom med stožci. Med zmagovalce so se zapisali Peter Požar, Jože Gorše in David Hočevar. Najboljši trije v posamičnih igrah so prejeli tudi pokale.

S. MIRTIČ

Okrogla miza o nadaljnji prenovi gradu Žužemberk

Pripravila sta jo Odbor za obnovo žužemberškega gradu in občina Žužemberk ter nanjo v sredo, 8. junija, v občinsko sejno sobo, še prej pa na ogled gradu, povabila vrh slovenske spomeniško varstvene stroke, da pove, kako naprej. Predvidena dela v naslednjih letih namreč odpirajo številna strokovna vprašanja, kot je v izhodiščih za razpravo ob okrogli mizi poudaril predsednik Odbora Slavko Gliha. Iz teh izhodišč v nadaljevanju povzemamo glavne misli.

Izhodišča

Kot je znano, so se prva obnovitvena dela na gradu pričela leta 1969, vendar cilj obnove ni bil nikoli jasno definiran. Takrat je šlo predvsem za zaščito sorazmerno dobro ohranjenih obodnih stolpov. Tako je še istega leta dobil streho severovzhodni stolp (št. 1) in bile so zakrpane udarne jame od letalskih bomb v obodnih stenah. V letih 1971 in 1972 sta bila pokrita stolpa 2 in 3, v letu 1978 še stolpa 4 in 7. Nato je sledil daljši premor, dokler ni leta 1997 novoustanovljeni Odbor spodbudil nadaljevanje obnove na podlagi usmeritev Ivana Komelja in Vlasta Kopača iz leta 1957. Spomeniška služba je predlagala, da se stolpe in obodno zidovje obnovi in nadkrije s strehami, grajsko jedro pa ohrani kot razvalino. Od leta 1997 potekajo prenovitvena dela neprekinjeno, koncept obnove iz leta 1957 je zdaj v glavnem izpeljan do kraja. Z doslej opravljenimi deli je grad vsaj na videz spet postal sestavni del podobe historične trške naselbine in njen osrednji simbol, toda v resnici je še vedno predvsem razvalina brez prave vsebine, ki bi zagotovila njen trajni obstoj. Za umestitev novih vsebin bo treba razvalino ustrezno izpopolniti s kombinacijo rekonstrukcijskih in sodobnih arhitekturnih posegov. O najbolj optimalnem načinu, kako to izvesti, stroka doslej še ni podala končnega mnenja. Najprej bo treba opredeliti namembnost grajskih prostorov, kar je že predlagal arhitekt, umetnostni zgodovinar in kastelelog dr. Igor Sapač v svojem članku Vizija prenove žužemberškega gradu (Suhokrajinski zbornik 2010, strani 24 do 68). Odbor sprejema njegov predlog o ponovno zgrajenem zahodnem traktu s slavnostno dvorano (nad sedanjo kletjo) in umestitev sedeža občinske uprave in upravne enote v grajsko jedro. V enem od stolpov (ali v grajskem jedru) je po mnenju Odbora treba ohraniti prostore tudi za odvetnika, notarja ali njim podobnega najemnika. Z drugimi besedami, del prostorov je treba obnoviti v smislu še nedoločene, vendar pričakovane namembnosti.

Ta faza bo bolj zahtevna od dosedanjih sanacijskih del, zato želi Odbor vzpostaviti tesne stike z različnimi strokovnjaki, zlasti pa z vrhom slovenske spomeniško varstvene stroke. Predlog spomeniške službe, da se grajsko jedro trajno ohrani kot razvalino, je v naših klimatskih razmerah in zaradi visokih vzdrževalnih stroškov skoraj nemogoč. Po mnenju Odbora je bolj smiselno, da obnovljeni zidovi grajskega jedra dobijo še primerno streho in novo vsebino, kar bo gotovo najboljše jamstvo za učinkovito in redno vzdrževanje gradu.

Drugo fazo prenove gradu lahko imenujemo revitalizacija, od te nas

glede na izkušnje loči še nekaj let, do takrat pa je čas za tiste posege, ki bodo v smislu obnove avtentične podobe gradu in njegove temeljne funkcionalnosti pomenili zaključke prve faze prenove. Ti posegi so: učvrstitev zunanjih podpornih zidov v grajskem jarku (smiselno bi bilo opredeliti tudi bodočo funkcijo in ureditev grajskega jarka) in pojasnitev natančne lokacije izginulega zunanjega stolpa na njegovi vzhodni strani; ponovna gradnja leta 1948 podrtega zgornjega dela osrednjega kvadratnega stolpa v grajskem jedru z določitvijo njegove namembnosti (razgledna in pomožna komunikacijska točka), kajti šele z zgraditvijo tega stolpa bo grad ponovno pridobil nekdanjo dominantno vlogo v podobi kraja; pozidava pokritega arkadnega hodnika na vzhodni strani dvorišča (ob steni B), ki bi poleg nekdanje povezave med stolpoma 1 in 7 služil tudi kot zaključek prireditvenega odra za osrednji prostor na grajskem dvorišču (sedaj to funkcijo nadomešča leseni montažni oder, ki je tujek v grajskem prostoru); ureditev zunanjih fasad severnih stolpov številka 2 in 3. Ta dela, ki bi jih bilo ob sedanji dinamiki prenove mogoče opraviti v štirih do šestih letih, ne bodo prejudicirala končne podobe in namembnosti gradu, niti ne bodo zožila manevrskega prostora pri njegovi prenovi oziroma revitalizaciji. Ker pa odpirajo številna strokovna vprašanja, je Odbor želel dobiti odgovore na okrogli mizi.

Razprava

Uvodne prispevke so prispevali dr. Jelka Pirkovič (direktorica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije), Tomaž Golob (odgovorni konservator za žužemberški grad z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto), in dr. Igor Sapač (Arhitekturni muzej Ljubljana; zaradi službene odsotnosti je pripravil pisni prispevek). Razpravo ob okrogli mizi, ki jo je vodil Slavko Gliha, in v kateri so sodelovali še dr. Peter Fister (Fakulteta za arhitekturo v Ljubljani), arhitektka Špelka Valentinčič Jurkovič (sodelovala pri prvih obnovah), Danilo Breščak (direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto), župan Franc Škufca, občinski svetnik Ljubo Jarc in člana Odbora Janez Kocjančič ter mag. Jelka Mrvar (povabljeni so bili vsi občinski svetnik in člani Odbora) lahko povzamemo z bistveno ugotovitvijo: investitor (občina) mora pripraviti programsko (vsebinsko) zasnovo gradu (kaj bo kje in zakaj), ki bo vključevala tudi trg pred gradom kot nedeljivi del celote, nato bo stroka natančneje določila posamezne prenovitvene posege.

Mimogrede, a zelo jasno je bilo tudi povedano, da je zemljiško-knjižni lastnik gradu občina Žužemberk, da nekdanji lastniki Auerspergi nikoli niso bili jugoslovanski državljani, torej niso mogli biti niti denacionalizacijski upravičenci niti niso vložili zahtevka za vračilo gradu.

Obnovitvena dela na gradu se nadaljujejo, o čemer se lahko vsak prepriča, z vključitvijo krajanov pa se bo treba na občini dogovoriti, komu in čemu naj bi grad v prihodnje služil.

■ **Jože Rozman**

Obnovi naj strežejo strokovni, ne politični krogi

FOTO S. Mirtič

Žužemberk, 8.junij 2011

Pred sto leti so prvi strokovnjaki opozarjali takratne oblasti, da propada grad Žužemberk. Pred štirinajstimi leti pa je odbor za obnovo gradu pod vodstvom Slavka Glihe spodbudil obnovo gradu, ki je, kot kažejo dosedanja dela, izpolnil vsa pričakovanja

Predsednik odbora za obnovo gradu **Slavko Gliha** je srečanje na okrogli mizi označil kot zelo konstruktivno, kar ne pomeni, da so bili razpravljalci v vseh pogledih enotni, so pa odprli določena vprašanja, ki bodo v smislu uporabe in namembnosti gradu zadevala tudi širšo javnost.

Direktorica Zavoda za varstvo kulturne dediščine **dr. Jelka Pirkovič** je v uvodnem delu okrogle mize o nadaljni prenovi gradu odprla številna vprašanja in nanizala vrsto vzornih obnov v Nemčiji, Franciji, Madžarski, Češki in drugih evropskih državah.

Dokaj tehten in strokovno utemeljen predlog nadaljne revitalizacije v treh etapah dr. Igorja Sapača iz Arhitekturnega muzeja Ljubljana kliče po takojšnji obnovi z ustrezno izbranimi vsebinami. Grad bi bil kot spomeniški, kulturni in turistični objekt odprt najširši javnosti , postal pa bi tudi upravno središče s sedežem občinske uprave in oddelkom upravne enote. Posamezni prostor naj bi služili tudi gostinski, turistični in muzejski dejavnosti. Njegov predlog in razmišljanje je podal član odbora **Jože Rozman** (na sliki).

dr.Peter Fister s Fakultete za arhitekturo v Ljubljani meni, da je grad tudi zaradi obrambnega zida pred Turki vreden širše pozornosti in bi ga bilo treba nujno vključiti v razne evropske projekte.

Tomaž Golob iz novomeškega zavoda kulturne dediščine pogreša predvsem dolgoročno zasnovo in pomanjkanje programov , hkrati pa je pozval občino in občinski svet, da bi zavzela politično stališče glede nadaljnih izhodišč.

Špelka Valentinčič Jurkovič , ki je vrsto let bdela nad obnovo žužemberškega gradu, je izrazila veliko zadovoljstvo nad opravljenimi deli.

SUHA KRAJINA,TU IN TAM

Matic je prejel priznanje

V mesecu oktobru, ob tednu požarne varnosti, so ajdovški osnovnošolci obiskali gasilski doma na Ajdovcu, kjer so gasilci predstavili delo prostovoljnega gasilca in njegovo opremo. Natančno so si ogledali pripomočke in vozilo,demonstrirali gašenje manjšega požara, v katerem so se preizkusili tudi učenci. Tako kot vsako leto pa so se tudi prijavili na likovni natečaj gasilske zveze. Sodelovalo je kar nekaj učencev. Nagrado za svoj izdelek je dobil Matic Šuštar iz 4. r. Učenci so tudi pridno hodili na gasilske vaje in se udeležili gasilskega tekmovanja.

Foto: bralci

Jezdec Luka

Šestletni Luka Papež je s svojim konjičkom sodeloval na blagoslovu konj v Hinjah. Z velikim veseljem se je postavil tudi pred fotografski objektiv.

Prvomajska

Tradicionalno suhokranjsko prvomajsko praznovanje na Komanci je letos pripravila lovska družina Plešivica. Takšna prvomajska srečanja so zaradi slabše gospodarske situacije zadnja leta močno okrnjena, a je bilo letošnje dobro obiskano. Pogosto so združena z rekreacijo v naravi in tudi tokrat so se pohodniki na Komanco odpravili peš. Za dobro voljo in razpoloženje je skrbel ansambel, za pijačo in jedačo pa lovska družina.

Mavrica

Mavrica je kot življenje, ki se skozi mesece in leta vedno znova vrača na svoj začetek, na vrhu rdeča, ki skozi oranžno prehaja v rumeno, in se nato preko zelene prelije skozi modrino do vijolične. To posebnost, enkratnost čarobne lepote. je skozi svoj objektiv iz Zafare ujel naš bralec Robert Resnik.

Znak kakovosti

Turistična kmetija Štupar je bila na razstavi Dobrote slovenskih kmetij 2011 nagrajena s kar tremi priznanji. Zlato sta dobili salama špehovka in domača salama, srebro pa sušena vratina. Štuparjevi so prejeli tudi znak kakovosti za salamo špehovko, s katero so trikrat zapored dosegli zlato priznanje. Tudi sadjarska kmetija Košiček iz Žužemberka je prejela zlato priznanje za jabolčni sok, jabolčni sadjevec (sadno vino), kekse na stroj in pšenični kruh. Čestitamo!

Priznanje je prejel oče Henrik Štupar (v sredini)

Omejitev 70!

Prijatelji so Žanu Bradaču iz Trebče vasi pri Dvoru ob njegovem življenjskem jubileju postavili lep mlaj in nanj pritrdili spominsko tablo, ki ga bo spominjala na ta dogodek. Še na mnoga leta, Žan! *Prijatelji*

Asfalt v Mačkovcu

Lepa pridobitev za krajane Mačkovca in okoliških vasi je razširjena cesta v vas, nova škarpa, nenazadnje tudi asfaltna prevleka okoli cerkvice sv. Janeza Krstnika. V novejšem času je za vas pomembna vsaka pridobitev, kar cenijo tisti, ki dobrine tudi uporabljajo. Vaščani si želijo tudi razširitve ceste od Dvora proti Mačkovcu, ki je precej ozka in neprimerna za današnji promet.

Jubilej

Svoj osebni jubilej, 60. letnico, je pred kratkim praznovala članica prostovoljnega gasilskega društva Dvor Stanka Jenkole. Gasilci so ji v zahvalo za njeno dolgoletno in požrtvovalno delo, vrsto let je tudi kot odgovorna oseba skrbela za varno in zdravo prehrano na znamenitem Pikniku na valovih Krke, pripravili majhno presenečenje in jo skromno obdarili. V imenu vseh ji je čestital prvi mož dvorskih gasilcev Tomaž Obštetar. *Pgd Dvor*

Projekt oskrba prebivalstva s pitno vodo podprt

Projekt »Oskrba prebivalstva s pitno vodo Suhe krajine« velja za enega prednostnih razvojnih projektov na področju oskrbe prebivalstva s pitno vodo.

»*Projekt oskrbe prebivalstva s pitno vodo bo zagotovil zanesljivo, varno in kakovostno vodo vsaj 11.000 prebivalcem občin Žužemberka, Kočevja, Dobrepolja, Mirne Peči in Dolenjskih Toplic*«, je povedal župan občine Žužemberk Franc Škufca in dodal, da bo največje breme padlo tudi na občino Žužemberk, kjer je še 900 občanov te občine brez pitne vode. S podpisom medobčinske pogodbe za pripravo in izvedbo projekta »OP ROPI« Oskrba prebivalstva s pitno vodo Suhe krajine, so v Žužemberku župani Janez Pavlin iz Dobrepolja, Jože Muhič iz Dolenjskih Toplic, dr.Vladimir Prebilič iz Kočevja, Zvone Lah iz Mirne Peči in domači župan Franc Škufca podprli in dali pomembnemu projektu vso podporo. V njej so natančno opredeljene vse potrebne aktivnosti za prijavo projekta na evropski kohezijski sklad, lastniška razmerja, financiranje izvedbe in odnose v času obratovanja.

Predvideni viri financiranja več kot 30 milijonov EUR težkega projekta so nepovratna sredstva kohezijskega sklada 2007-2013, nepovratna sredstva proračuna R Slovenije in lastna sredstva proračuna omenjenih občin. Občine bodo skupno vlogo naslovile na pristojno ministrstvo, priprava razpisne dokumentacije za javna naročila za izvedbo projekta bo zaključena do konca letošnjega leta, že prihodnje leto pa se načrtuje izbiro izvajalcev in pričetek del.

■ **Urednik**

Podpis medobčinske pogodbe

Največja naložba v občini se zaključuje

Ena večjih naložb, ki trenutno poteka v občini Žužemberk, je gotovo izgradnja mostu čez reko Krko v Žužemberku, ki bo pomembno prispeval k večji varnosti in povezavi obeh bregov.

Stari most bo nadomestil novi, z gradnjo le-tega pa se bo izboljšala tudi poplavna varnost, ker bo pretok vode hitrejši tudi zaradi poglobljene struge in le treh stebrov. Izvajalec del CGP Novo mesto s partnerskim podjetjem Gradis in SGP Primorje intenzivno dela na pripravi osnovne plošče. Da bo most trden, pričajo debeli in močni nosilci, ki so jih pripeljali s posebnimi tovornjaki. Investicija, ki mora biti zaključena do 15. julija, bo podprta tudi z evropskimi sredstvi. V kratkem bo pridobljeno tudi gradbeno dovoljenje za most v Drašči vasi, kateremu bo sledil razpis za izvajalca.

Most v Drašči vasi bo občina Žužemberk gradila skupaj s sosednjo Občino Ivančna Gorica.

■ **Urednik**

FOTO S. M.

S skupnimi močmi do lepših poti

V nedeljo, 12. 6. 2011, se je v Hinjah zbralo nekaj prostovoljcev in skupaj so se odpravili na delovno akcijo. Vaške poti je dodobra načelo vreme, zato so očistili prepuste in poti spravili v boljše stanje. Napornemu delu je sledil družaben zaključek v Močilah.

■ **Mojca Obrstar**

Položili vence na Cviblju

Žužemberk, 9. maj 2011

Pri spomeniku NOB na Cviblju v Žužemberku je bila ob Dnevu Evrope in dnevu zmage krajša slovesnost. Župan Franc Škufca je poudaril pomen ohranjanja spomina na vse tiste, ki so za svobodo žrtvovali svoja življenja, med njimi pa so bili tudi vojaki iz bivših republik Sovjetske zveze. Kot je dejal, je Suha krajina med vojno plačala najvišjo ceno s številnimi žrtvami. Na grobnico na Cviblju je venec položil ruski vojaški ataše, polkovnik Vladimir A. Korneenkov. V kratkem nagovoru se je zahvalil Občini Žužemberk za ohranjanje spomina tudi na padle ruske vojake v drugi svetovni vojni. Na območju Suhe krajine je v bojih padlo 36 borcev iz bivših republik Sovjetske zveze.

Zbrane je pozdravila Ljuba Šenica, v kulturnem programu so nastopile pevke in recitatorka KO ZB za vrednote NOB Žužemberk in učenec Luka Gačnik z harmoniko. Dopoldne sta na grobnico položila venec tudi veleposlanik Republike Srbije **Predrag Filipov** in konzulka **Aleksandra Stanković**.

Urednik

FOTO S. M.

Študentska delovna brigada v Žužemberku

Študentska organizacija Univerze v Mariboru (ŠOUM) bo med 22. in 31. julijem organizirala že 13. Študentsko delovno brigado, ki bo tokrat potekala v Žužemberku. Namen brigade je v prvi vrsti pomagati krajanom demografsko ogroženih območij, vzpodbuditi prostovoljstvo med mladimi, pomembno pa je tudi druženje med študenti, ki jim ni vseeno za tuje težave. Ob tej priložnosti ŠOUM vabi vse študente, ki želijo s svojim prostovoljnim delom pomagati krajanom Žužemberka, da se udeležijo letošnje brigade. Med poletnimi počitnicami se na pobudo ŠOUM vsako leto zbere približno 50 študentov, ki so pripravljeni prostovoljno pomagati pomoči potrebnim.

KRONIKA 112 112 112 112

Prometna nesreča

V torek, 26.4.2011, se je ob 7.37 uri na cesti Soteska-Dvor v občini Žužemberk zgodila prometna nesreča. Osebno vozilo je zapeljalo na brežino, se prevračalo po cestišču in obstalo na zaščitni ograji.Pri tem se je poškodovala 27-letna oseba, ki je vozila iz smeri Soteska-Dvor. Kasneje je prišlo še do naleta vozila na policijsko vozilo, vendar se je vse skupaj končalo z zvito pločevino. Posredovali so gasilci **GRC Novo mesto** in **PGD Žužemberk**, ki so požarno zavarovali kraj nesreče, odklopili akumulator in z vpojnim sredstvom posuli razlite motorne tekočine. Gasilci so poškodovano vozilo z dvigalom prestavili ter nudili pomoč vlečni službi, nato so še očistili in oprali cestišče. Reševalci **NMP ZD Novo mesto** so poškodovano osebo prepeljali v novomeško bolnišnico. PGD Žužemberk

FOTO PGD Žbk

Zagorel gospodarski objekt

3. maja 2011 je okoli 19. ure zagorel gospodarski objekt v Dolnjem Kotu pri Žužemberku. Požar je po podatkih uprave za zaščito in reševanje gasilo 57 gasilcev PGD Dvor, Žužemberk, Ajdovec, Reber, Hinje in Šmihel pri Žužemberku. Pogorelo je celotno ostrešje objekta površine 200 kvadratnim metrov, požar pa je ogrožal tudi bližnji stanovanjski objekt. Gasilci PGD Dvor so izvajali požarno stražo do jutranjih ur.

FOTO S. M.

Strela

Nevihte z močnim dežjem, ponekod tudi s točo, ki so zajele prve poletne dni tudi Dolenjsko, so spremljale tudi strele. Le-te so precej preglavic naredile tudi v Suhi krajini. 1. junija, ko je strela udarila v kozolec v Sadinji vasi pri Dvoru, 4. junija okoli pol sedme ure zvečer pa je zagorela starejša nestanovanjska hiša na Podgozdu. Hitro in učinkovito so se odzvali tudi domačini, ki so preprečili večjo škodo. Na kraj obeh dogodkov so prišli gasilci PGD Dvor in PGD Žužemberk, ki so izvedli potrebne aktivnosti za preprečitev nadaljnje škode.

V Sadinji vasi FOTO S. M.

Na Podgozdu FOTO PGD Žužemberk

Hitri gasilci

Narava je znova pokazala zobe v torek, 7. junija. Okoli 18. ure je na Brezovi Rebri pri Dvoru strela udarila v kozolec. Požar so pogasili ajdovški prostovoljni gasilci. Začetni požar so v izredno kratkem času lokalizirali domači gasilci PGD Ajdovec, ki so v prvi fazi gašenja uporabili manjšo črpalko, ki jih imajo locirane tudi na Brezovi Rebri. V intervenciji so sodelovali tudi gasilci Dvora in Žužemberka, vendar njihova pomoč pri gašenju ni bila potrebna. Dvorski gasilci so s cisterno pripeljali tudi požarno vodo.

FOTO S. M.

Nove knjige

Jože Kastelic

Avtorica: Marija Ahačič-Pollak; založba Družina, Ljubljana

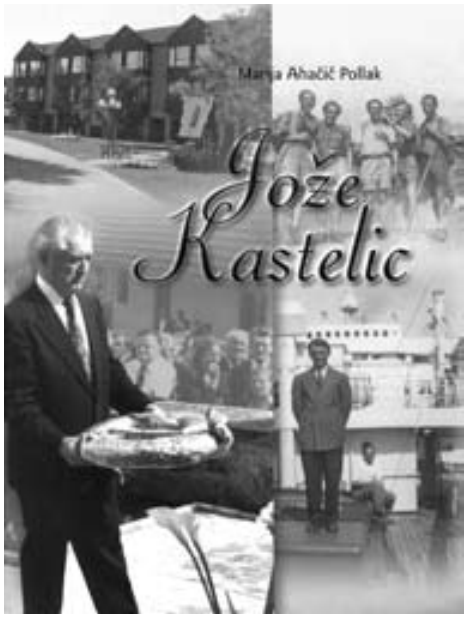

Redkokdaj se zgodi, da lahko preprost mladenič s svojo zdravo kmečko pametjo, izredno pridnostjo in genialnim trgovanjem poslovno uspe na izjemno konkurenčnem trgu. Taka je zgodba o Jožetu Kastelicu, ki si s trdim delom ni zaslužil samo poslovnega uspeha, ampak predvsem spoštovanje in hvaležnost slovenske skupnosti, saj je svoje bogastvo vedno delil s slovenskimi izseljenci in je največji dobrotnik in mecen slovenstva v Kanadi. Prav gotovo je tudi eden izmed največkrat odlikovanih Slovencev. O tem pričajo njegova številna odlikovanja. Knjiga popelje bralca preko besedila in slikovnega gradiva po njegovi življenjski poti, govori o njegovem delu in številnih prizadevanjih za slovenske rojake v Kanadi.
Knjigo je napisala Marija Ahačič Pollak, ustanoviteljica in odgovorna urednica radijske oddaje Glas kanadskih Slovencev.

Jože Kastelic– tako je naslov knjige, ki je pred kratkim izšla pri ljubljanski založbi Družina in opisuje življenjske postaje tega poznanega kanadskega Slovenca od razburkane mladosti, ki jo je preživljal na suhokrajnski kmetiji v Žvirčah na Dolenjskem in so jo še posebej zaznamovale strahote 2. svetovne vojne, do slovenske begunske tragedije tik po vojni, kjer si je po srečnem naključju in lastni preudarnosti rešil življenje, do prvih začetkov v Kanadi in njegovih poznejših poslovnih uspehov in njegove velikodušne podpore slovenski skupnosti v Kanadi in domovini.

Knjigo je v počastitev Kasteličeve 90-letnice napisala Marija Ahačič-Pollak, dolgoletna prijateljica Jožeta Kastelica in njegove pokojne soproge Tončke. Marija je v času svojega dolgoletnega bivanja v Kanadi imela priložnost opazovati vsestransko angažiranost tega uspešnega kanadsko-slovenskega gradbenika, ki je iz nič ustvaril uspešno podjetje, ki je uživalo ugled tudi v torontskem poslovnem svetu, za dobrobit širše slovenske skupnosti.

V času, ko se v Sloveniji mediji na veliko ukvarjajo z raznimi tajkunskimi aferami in klicem po vračanju k osnovnim vrednotam etike in morale, je knjiga o Kastelicu v Sloveniji lahko pomembno pričevanje o človeku, ki je dokazal, da je tudi v kapitalističnem svetu možno na pošten način uspeti in v praksi udejanjati krščanske vrednote dobrodelnosti in strpnosti; o človeku, ki je kljub svojim poslovnim uspehom ohranil svojo skromnost, iskrenost in preprostost ter svojo veliko ljubezen do domovine. V knjigi je govora o stvareh, o katerih Jože Kastelic nerad govori, kot o številnih projektih v domovini in Kanadi, ki jih je Jože Kastelic izdatno finančno podprl, pa o številnih priznanjih, ki jih je prejel. Predstavitev knjige o Jožetu Kastelicu je organiziral Svetovni slovenski kongres 10. februarja 2011 v svojih prostorih v Ljubljani v okviru prireditev Večeri izza kongresa.

Knjigo so predstavili Marija Ahačič-Pollak, dr. Rozina Švent in Franci Feltrin.

Kanadski Slovenci smo lahko ponosni, da je prav ob slovenskem kulturnem prazniku izšla ta knjiga, ki nam na osnovi življenjske zgodbe Jožeta Kastelica nudi neprecenljive nauke za življenje, njemu pa zagotavlja, da njegova dobrota med Slovenci v Kanadi in po svetu ne bo ostala neopazna in pozabljena.

Vir: Glasilo kanadskih Slovencev, št.15

NE BOJTE SE SVETA TAM ZNOTRAJ!

Izvajanje Programa Svit

Rak debelega črevesa in danke je drugi najpogostejši vzrok smrti med rakavimi obolenji predvsem zato, ker je bolezen zelo pogosto odkrita prepozno. Stroka opozarja, da se razvija več let, a zelo potuhnjeno, brez jasnih opozorilnih simptomov. Brez načrtnega iskanja bolezen v zgodnji fazi zelo težko prepoznamo. Pa ne le to – tega raka lahko celo preprečimo, če odkrijemo predrakave spremembe – polipe in jih odstranimo, še preden se iz njih razvije rak.

Program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki, ki nosi tudi kratico SVIT, je državni program. Namenjen je moškim in ženskam v starosti od 50 do 69 let z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem. Temelji na odkrivanju prikrite krvavitve v blatu in na podlagi tega na napotitvah na presejalno kolonoskopijo.

Na državni ravni se je začel izvajati aprila 2009 in od letošnjega aprila se izvaja že drugi cikel - vabilo v program in testiranje se prejme vsaki dve leti in prav je, da se vsakič naj tudi odzovete .

Cilj programa Svit je zmanjšati umrljivost zaradi raka debelega črevesa in danke (RDČD) za 25-30 %, kar bi pomenilo 200 smrti manj letno, zmanjšati število novih primerov RDČD za 20 %, kar bi pomenilo 300 primerov raka manj, povečati delež zgodaj odkritih RDČD, izboljšati kakovost življenja bolnikov z RDČD in zmanjšati finančno breme, vse to ob pogoju, da dosežemo vsaj 70 % odzivnost vabljenih.

Sodelavci SVIT-a opozarjajo, da je odzivnost na vabila v Program kljub dosedanjim pozivom v medijih še vedno nizka. Ta je v občini Žužemberk zelo nizka če jo primerjamo z ostalimi občinami v Zdravstveni regiji Novo mesto (Tabela1). Ko prejmete na dom vabilo, je pametno, da se nanj čim prej odzovete in vključite v Program Svit ter opravite test, čeprav se morda počutite popolnoma zdravi. Bolezen se namreč lahko dolgo časa razvija brez očitnih znakov, zato mnogokrat šele zelo pozno ugotovimo, da je v našem črevesu nekaj narobe. Program Svit je pravzaprav namenjen ljudem, ki ne kažejo nobenih bolezenskih znakov. Pomembno je, da opravite test, čeprav ste prepričani, da ste zdravi. Zato ne odlašajte in poskrbite za svoje zdravje! Program Svit rešuje življenja – lahko ga reši tudi vam!

Prav z namenom, da se program približa in primerno predstavi med prebivalstvom, bomo sodelavci ZZV Novo mesto ob prireditvah v sklopu občinskega praznika k sodelovanju povabili SVIT. V soboto, 16. julija, vas vabimo, da si ogledate razstavljen napihljivi model debelega črevesa in poiščete odgovore na vsa odprta vprašanja v zvezi s to temo. Na stojnicah bomo brezplačno merili dejavnike tveganja in svetovali.

Ne bojte se sveta tam znotraj!

Brigita Zupančič-Tisovec, dipl. fiziot., spec.
Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto

Obrazi časa
Amalija Krašovec

Nevihtno pomladno popoldne se je že močno nagnilo v večer in vonj pravkar zapadlega dežja se je mešal z idilično tišino vaškega okolja, ki jo je prekinjal občasen pasji lajež. Bil sem točen do sekunde, ko sem ob dogovorjeni uri pozvonil na vrata. Žal so bila vrata napačna in šele ob pomoči dobrih ljudi sem našel pravi naslov. »*Psica se mi goni, pa imam cel dan obiskovalce*«, je razlagala med odstranjevanjem fizičnih ovir, ki so skupini zainteresirane pasje javnosti preprečevale kršenje šeste zapovedi. »*Sem imela velike načrte, kaj bom delala, ko mi ne bo treba v službo, zdaj sem pa za pasjega policaja*«, se prisrčno razjezi v pristnem narečju, ki človeku nariše blagodejen nasmeh na obraz in ga nemudoma spravi v dobro voljo.

Amalija Krašovec je bila rojena v vasi Lopata, v hiši, v kateri živi še danes. »*Ko sem bila majhna, je stara mama, kadar sem jo spraševala. kako sem prišla na svet, govorila, da je padal sneg in da je med snegom priletel angelček in ta angelček sem bila jaz. Potem sem pa postala taka žlehnoba,*« se pošali med pripovedovanjem o svojih pokojnih sorodnikih. Prva štiri leta osnovne šole je obiskovala na Selih pri Hinjah, kjer je bila tedaj podružnična šola šole Prevole, ki je že dolgo ni več. Tistih dni se spominja z nasmehom na obrazu: »*Na Selih je tedaj ena učiteljica učila vseh osem razredov. Štirje razredi so imeli pouk dopoldan, štirje pa popoldan in vsi smo bili v isti učilnici*«. Kasneje je bila podružnica zaradi pomanjkanja otrok ukinjena in že v peti razred je hodila v šolo na Prevole. »*V šolo na Prevole smo hodili peš osem kilometrov v eno stran. Pozimi je pred nami s konjem, ki je za sabo vlekel metrski hlod, plužil eden izmed vaščanov. Namesto športne vzgoje smo sami gradili šolsko igrišče in pripravljali drva. Žlice za malico smo morali nositi sami od doma. Bili so lepi časi*«, se spominja. Kasneje je obiskovala kmetijsko šolo na Grmu in ker je bila štipendistka kmetijske zadruge, se je v njej po koncu šolanja tudi zaposlila, v njej preživela celotno delovno dobo in zamenjala 6 direktorjev. »*Bila sem trmasta in nisem dovolila, da bi me izkoriščali, zato mi je takratni direktor rekel, da sem po očetu in me je kar Janez klical*«, obudi spomine na prva leta v Zadrugi. Kasneje je bila vodja Zadružne enote na Hinjah, kjer so odkupovali kmetijske pridelke in mleko. Delo je bilo težko, saj je morala opravljati tudi moška dela, vendarle pa se ji tudi ob pripovedovanju o tedanjih dogodkih prikrade nasmeh na lica: »*Nekoč je neka gospa prinesla mleko v zbiralnico in pri kontroli sem ugotovila, da je v njenem mleku 70% vode. Vpila sem kot srakoper na njo, ona pa je goljufijo vztrajno zanikala in se delala nevedno. Na koncu je le priznala, da je najbrž ostala kakšna kapljica ob pomivanju posode*«. Največji pečat pa je gotovo pustila s svojim delom v Železnini v Žužemberku, kamor so jo premestili, ker so zaradi prodaje škropiv in strupov rabili nekoga s kmetijsko šolo. »*Tedaj smo imeli v Železnini gromozansko veliko prometa, več kot v vseh drugih zadružnih enotah skupaj. Ko je prišlo do devalvacije takratnega Dinarja, smo v enem tednu prodali sedem traktorjev IMT539*«, izstreli model traktorja kot poštevanko in se pohvali, da sta bili z gospo Angelco in nekaj občasnimi sodelavci izvrsten tim, kljub temu, da je bilo delovno okolje nenavadno za dve ženski. Z nostalgijo v glasu govori o letih ki jih je preživela v trgovini: »*To je bila lepa služba. Z vsemi sem se dobro razumela. Če je bil kdo bolj siten, sem ga pač pustila pri miru in je nekako šlo. Trudila sem se, da slabe volje nisem nikoli kazala*«. V zadnjih letih je zaradi zdravstvenih razlogov delala po štiri ure in ko so ji dobri dve leti pred upokojitvijo ponudili, da gre »na borzo«, je ponudbo sprejela: »*Ko vidiš mlade fante, kako delajo in švigajo kot puščice, sam pa zaradi bolezni včasih ne zmoreš delati niti eno uro, se počutiš manjvrednega*«. Na vprašanje o svojem samskem stanu odgovori: »*Odločila sem se, da bom ostala samska in nič mi ne manjka v moji hišici na koncu vasi. Nekateri imajo otroke, nekateri jih pač nimamo. Vseh sort ljudi je na svetu*«. O Lopati in njenih ljudeh govori spoštljivo in prijazno in daje vtis, da je resnično srečna, ker ji je dano živeti v takem okolju, čeprav pravi, da se je v zadnjih letih spremenilo veliko stvari in da predvsem kmetijstvo, ki je bilo včasih glavna dejavnost večine družin v vasi, danes zamira, saj bi kot pravega kmeta lahko označila zgolj enega sovaščana. Ob koncu pogovora se še spomni, kako je bilo, ko so leta 1964 dobili elektriko in je njena stara mama, ki je bila tedaj že slabotna, mislila, da je že prišla v nebesa.

Minute se v pogovoru z Amalijo spreminjajo v ure bistveno hitreje kot običajno in njeno prisrčno pripovedovanje sogovornika prisili v pozorno poslušanje. Vedno je znala postavljati prave besede na prava mesta in bila je ikona svoje delovne organizacije, saj nismo nikoli kupovali v Železnini, ampak pri »Malči«. S svojim iskrenim nasmehom in neprisiljeno prijaznostjo je znala izvabljati nasmehe s še tako resnih obrazov, s svojo strokovnostjo pa je razrešila marsikatero tegobo kakšnega priložnostnega ali profesionalnega kmeta ali gradbinca. Prepričan sem, da bo znala s polno žlico užiti najlepši del njenega življenja, jaz pa bom vsakič, ko bom prestopil prag tistih vrat, za zadružnim pultom pogrešal njen širok nasmeh.

Matej Kocjančič

ČAS JE, DA POMISLITE NASE

Svit
DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA PREDRAKAVIH SPREMEMB IN RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto

OGLEJTE SI
MODEL NAPIHLJIVEGA DEBELEGA ČREVESA
V SOBOTO 16. 7. 2011 V ŽUŽEMBERKU

NE BOJTE SE SVETA TAM ZNOTRAJ!

Otvoritev humanitarnega centra RK Novo mesto

Ob koncu tedna RK (8.-15. maj) je OZRK Novo mesto v ponedeljek, 16. maja slovesno odprlo prostore Humanitarnega centra RK na Ulici Slavka Gruma 54a, v Novem mestu.

Dolga leta je RK deloval v zelo slabih pogojih, brez primernih prostorov za skladiščenje humanitarne pomoči in izvajanje humanitarnih dejavnosti, in bil na preži iskanja primernejših prostorov. V letu 2006 se je pokazala možnost preselitve Mercatorje trgovine na tej lokaciji, in takoj smo se začeli pogovarjati za nakup.

Leta 2008 je OZRK Novo mesto dobilo v uporabo spodnji del stavbe, zaklonišče od MO Novo mesto za skladiščenje humanitarne pomoči. Še istega leta, 15. Septembra, pa smo odkupili zgornji del objekta od Mercatorja, s pomočjo sredstev občin, od kupnine za počitniški dom Fazan, ki ga je RK uporabljal več kot 50 let. Poleg poslovnih prostorov v izmeri 440 m2 sta bila odkupljena zelenica in parkirišče ob stavbi.

Zaprosili smo Krko, d.d., Novo mesto za pomoč pri sofinanciranju prenove, ki nam je odobrila projekt arhitekture in se dogovorili za donacijo nadzora gradnje.

Obnova je trajala od februarja 2010 do poletja, z ureditvijo okolice pa smo počakali, ker še ni bil končan postopek na Upravnem sodišču, ki je zadeval okolico objekta. OZRK je svojo dejavnost preselili na novo lokacijo že januarja letos.

Pravnomočno gradbeno dovoljenje in s tem tudi uporabno dovoljenje je bilo izdano 2. februarja letos, kar je pomenilo, da lahko uredimo tudi okolico objekta. S to smo zaključili v maju in ob koncu tedna RK slovesno otvarjamo Humanitarni center RK Novo mesto.

Novi prostori združujejo vse naše dejavnosti na enem mestu. V humanitarnem centru je razdelilnica hrane za socialno ogrožene, javna kopalnica, garsonjera, predavalnici, sejna soba pisarne in pisarna za krajevne organizacije RK ter socialna trgovina, ki bo zaživela z novim zakonom o socialnem podjetništvu v naslednjem letu. V spodnjem delu stavbe, ki je v lasti Mestne občine Novo mesto, pa je skladišče humanitarne pomoči.

Še nekaj statističnih podatkov:

- nakup je znašal 380.000 eur,
- obnova 402.348 eur,
- oprema pa 17.386 eur,
- skupaj 782.348 eur,
- prispevek občin 485.000 eur,
- prispevek donatorjev 17.800 eur, prispevalo je 28 gospodarskih družb, 12 posameznikov in 26 KORK,
- največji donator v storitvah je Krka, d.d., Novo mesto,
- letos smo bili uspešni pri razpisu FIHO sredstev za opremo.

Slovesnosti se je udeležil poleg predsednika RKS Franca Koširja še svetovalec predsednika republike Danila Türka za humanitarne zadeve Franc Hočevar, župani dolenjskih občin, donatorji in ostali.

Trak ob otvoritvi so prerezali: predsednica OZRK Novo mesto mag. Mojca Špec Potočar, predsednik RKS Franc Košir in predstavnk Dolenjskih občin, župan MO Novo mesto Alojzij Muhič (na sliki).

Barbara Ozimek

Nasveti policije, da ne bi postali žrtve vloma v vozilo ali hišo

- Torbice, denarnice, mobilne telefone in druge vrednejše predmete ne puščajte na policah, sedežih ali na drugih vidnih mestih, saj so vaba za tatove.
- Predmeti v vrečki ali torbici, ki sicer niso dragoceni, so lahko vaba za storilce. Povzročena materialna škoda bo v tem primeru lahko večja, kot je vrednost odnesenih predmetov.
- Prtljago naložite v vozilo tik pred potovanjem. Ne puščajte prtljage na strehi avtomobila.
- Ko zapuščate vozilo, zaprite vsa okna in vrata ter obvezno zaklenite vozilo.

Tudi v času dopustov ne pozabite na varnost vaše nepremičnine. Da vaše stanovanje ali hiša ne postane tarča nepridipravov, lahko največ naredite sami:

- doma ne hranite večjih vsot denarja, zlatnine – najemite bančni sef,
- rolete na oknih naj ne bodo spuščene,
- poštni nabiralnik naj bo prazen – praznijo naj ga sorodniki, prijatelji ali sosedje,
- ne puščajte ključev pod predpražnikom ali v cvetličnih lončkih,
- na vratih ne puščajte obvestil, da vas ni in kdaj se vrnete,
- pustite prižgano luč v določenem delu hiše (avtomatika za prižiganje luči),
- sosede obvestite o tem, da vas ne bo, da bodo bolj pozorni na morebitne vlomilce,
- lahko namestite senzorske svetilke okoli hiše, saj vlomilci neradi delajo v svetlem.

V jeseni, ko bo čas trgatve, bo veliko vozil parkiranih ob vinogradih, cestah in vaških poteh. Glede na to, da so prav parkirana vozila tarča storilcev kaznivih dejanj, lastnikom vinogradov svetujemo:

- poskrbite za varnost vozil svojih obiskovalcev, s tem, da jim omogočite parkiranje v neposredni bližini vinogradov,
- v primeru pojava sumljivih vozil in oseb si zabeležite pomembne podatke in o tem obvestite policijo (tel. 113).

Če vam vlomijo v vozilo ali objekt, TAKOJ POKLIČITE POLICIJO.

Do prihoda policistov vozila ne premikajte, ne pospravljajte in ne pregledujte, da ne boste uničili sledov, ki bi lahko pripomogli k odkritju storilca. Pri izsleditvi storilca nam lahko pomagate, če policistom posredujete:

- osebni opis sumljivih oseb (spol, starost, velikost, obleka, posebne značilnosti obraza, hoje, govora in drugo);
- registrsko številko, barvo, znamko in tip sumljivega vozila,
- smer pobega storilca,
- natančen opis ukradenih predmetov (pri tatvinah bančnih karticah pa zlasti čas in kraj vnovčitve).

Aleš Sašek
Vodja policijskega okoliša
ales.sasek@policija.si

Program Trških dni v Žužemberku, od 2. do 18. julija 2011

6. dan: ponedeljek 11. 7. prizorišče: telovadnica OŠ Žužemberk

08.00	**Krvodajalska akcija** v telovadnici OŠ Žužemberk	OZ RK Novo mesto

7. dan: torek 12. 7. prizorišče: Žužemberk, Kulturna dvorna na Dvoru

15.00	**Sprejem avtomobilov starodobnikov R4 – katrc ob 50-letnici**, nagovor župana in gosta poslanca Andreja Magajne	organizator TD Suha krajina
20.00	**Srečanje pesnikov in literatov društev upokojencev**	organizator DU Dvor

8. dan: sreda 13. 7. prizorišče: spomenik NOB na Cviblju-Žužemberk , kulturna dvorana na Dvoru

17.00	**Položitev venca pri spomeniku na Cviblju ob prazniku šoferjev in avtomehanikov ZŠAM Slovenije**, nagovori in nastopi pevk KO ZB Žužemberk in žužemberških rogistov	organizator Združenje šoferjev in avtomehanikov Slovenije, občina, KO ZB Žužemberk
19.00	**Predstavitev knjige Ivanke Mestnik, Dvor ob Krki skozi spomine osemindevetdeset letnika**, nastopi mešanega pevskega zbora Dvor, ljudskih pevk v pokrajinskih nošah in ….	organizator občina, Ivanka Mestnik, KD Dvor, DU Dvor, TD Suha krajina

9. dan: četrtek 14. 7. prizorišče: spominski park Alojza Zupanca, Šmihel pri Žužemberku

19.00	**Spominsko ljudski kulturni večer v parku Alojza Zupanca**, predstavitev lovstva	organizator KD Šmihel pri Žužemberku, PGD Šmihel, občina

10. dan: petek, 15. 7. prizorišče: nekdanja grajska vinska klet, avla OŠ, moderatorki: KUD Žužemberk

20.00	**Žužemberški rogisti naznanijo uradno otvoritev trških dni**, nagovor župan, predsednika TD in gosta predsednika TZS Petra Misje, nastop ljudskih pevk in ljudskih godcev, glasbenikov	organizator TD Suha krajina, občina, KUD Žužemberk
20.20	**Otvoritev razstave del**, slikarke Martine Šenica in študentke Urške Koželj, nastop pevca Roka Kosmača	organizator KUD Žužemberk, TD Suha krajina
21.00	**Koncert** mehiške glasbe skupina **Mariachi la Paloma**	organizator TD Suha krajina

V gradu in na trgu poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina.

11. dan: sobota, 16. 7. prizorišča: ceste, trg, grajsko dvorišče, vinska klet, moderator: Silvester Polak

09.00	**Suhokranjski kolesarski maraton za rekreativce**, pozdrav rekreativcem kolesarjem, nastop ljudskih godcev	organizator KK Adria Mobil, občina
09.20	**Predstavitev Radio kluba Žužemberk s podelitvijo priznanj ob 60-letnici, razstava zgodovinskih aparatur**, pozdrav predsednika, župana	organizator Radio klub,
09.30	**Otvoritev razstave ročnih del**, predverje lovske dvorane, pozdravni nagovor poslanke in županje Renate Brunskole, nagovor župana, nastop ženskega pevskega zbora DU Žužemberk	organizator DU Žužemberk, TD Suha krajina,
09.50	**Preventivne zdravstvene meritve krvnega tlaka, sladkorja v krvi in holesterola**	organizator krajevna organizacija RK Žužemberk
09.50	**Prestavitev program zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesa in danke, imenovanega SVIT** do 16.00	ZZV Novo mesto
11.00	**Otvoritev in blagoslov mostu čez Krko v Žužemberku**, nagovor župana in gosta poslanca Antona Anderliča, blagoslov, nastop žužemberških rogistov, ljudskih pevk	organizator občina, KUD žužemberški rogisti, TD
11.30	**Sprejem rekreativnih kolesarjev**, ki se prepeljejo čez nov most	
14.00	**Otvoritev in blagoslov cestne in komunalne infrastrukture v stanovanjski coni Klek v Žužemberku**, kulturni program, nagovor župana in gosta poslanca Ivana Grilla	organizator občina
14.50	**Otvoritev suhokranjske tržnice**, s predstavitvijo dobrot društva kmečkih žena in drugih	organizator TD Suha krajina, Društvo kmečkih žena

15.10	**S pesmijo in harmoniko**, nastop pevske skupine **Žitni klas**, predstavitev **mladih harmonikarjev** in nastop **Mirnopeških harmonikarjev**	organizator TD Suha krajina, DKŽ Suha krajina-Žužemberk
15.40	**Podelitev priznanj krvodajalcem**, pozdravni nagovor župana in gosta poslanca Ivana Grilla, nastop Moškega pevskega zbora Žužemberk	organizator občina, OZ RK Novo mesto
16.45	**Pričetek 'trških' iger med ekipami podeželske mladine z igro presenečenja**, pozdravni nagovor župana in gosta evropskega poslanca Lojzeta Peterleta	organizator DPM Suha krajina, občina
18.00	**Predstavitev stojnic turističnih društev Dolenjske in Bele krajine**, pozdravni nagovor predsednika TZ Dolenjske in Bele krajine Jožeta Barbe	organizator TD Suha krajina
18.30	**Razglasitev rezultatov trških iger in podelitev zahval sodelujočim, podelitev priznanj najboljšim vinogradnikom**, kulturni program,	organizator DPM Suha krajina, TD Suha krajina, DV Suha krajina
19.00	**Predstavitev Poletnega tabora študentov geografije** v grajski kletni dvorani	organizator Društvo mladih geografov, občina
20.00	**Suhokranjska gasilska veselica PGD Žužemberk z ansamblom bratov Poljanšek**	organizator PGD Žužemberk

Med odmori bodo lokalni turistični vodniki predstavili zgodovino kraja.

V soboto bo v gradu od 09.00 do 19.00 ure na ogled razstava del Martine Šenica in Urše Koželj, razstava ročnih del v lovski dvorani, na trgu pred gradom predstavitev radioamaterjev, tržnica suhokranjskih dobrot, zdravilnih zelišč, spominkov in turističnih društev, v gradu poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina, v avli OŠ Žužemberk bo od 16.30 do 20.00 ure na ogled Muzej znanih Suhokranjcev in raziskovalnih nalog.

12. dan: nedelja, 17. 7. prizorišča: žužemberški grad, trg, farna cerkev v Žužemberku in na Hinjah, moderatorka: Ljudmila Bajc

10.50	**Koncert za orgle**, organista prof. Milka Bizjaka	organizator občina in župnija Hinje in…

13. srednjeveški dan na žužemberškem gradu 2011

09.00	**Otvoritev 13. srednjeveškega dne na žužemberškem gradu:** žužemberški fanfaristi, bobnar, nagovor kastelanov, otvoritev srednjeveške tržnice, predstavitev viteških redov in mimohod, prikaz Trubarjeve tiskarske delavnice in drugih, vedeževanje, kaliografija in srednjeveška karikatura, grajska raziskovalna pot	organizatorji: TD Suha krajina, viteški redi, fanfaristi, druge viteške in srednjeveške skupine, rokodelci…. grajsko dvorišče
09.40	**Odhod k sveti maši v farno cerkev sv. Mohorja in Fortunata**	grajsko dvorišče, trg pred gradom
10.00	**Sveta maša**	farna cerkev sv. Mohorja in Fortunata
12.15	**Pozdrav kosilu** nastop Gašperja in Veronike, trio Antorino	grajska kletna dvorana
13.30	**Lokostrelski turnir-kvalifikacije**	grajski jarek
14.00	**Predstavitev srednjeveških plesov žužemberškega viteškega reda**	ploščad na grajsko kletno dvorano
14.10	**Predstavitev srednjeveških plesov učenci OŠ Žužemberk**	grajski jarek
14.10	**Ustvarjalna delavnica**	grajski stolp 1
14.30	**Predstavitev srednjeveških plesov Viteški red Gašperja Lambergarja**	ploščad na grajsko kletno dvorano
14.45	**Predstavitev stojničarjev na srednjeveški tržnici**	trg pred gradom
15.00	**Predstavitev viteških redov z mimohodom in sprejem grajske gospode**: Seinsenbergensis Tumultus iz žužemberškega gradu, žužemberški fanfaristi, Viteški red Gašperja Lambergarja z Bleda, renesančna plesna skupina Lonca iz Škofje Loke, viteški red Cesarsko kraljevi Ptuj, Red kraljevega orla iz Ljubljane trio Antorino, viteško lokostrelski red Adama Smledniškega, ter gostje: 'Kegljevičeva straža', 'Bratstvo svetog Mihovila' in Vitezovi Zelingradski iz Hrvaške, sokolarska viteška skupina iz tujine Aquila iz Slovaške in drugi	grajsko dvorišče in grajski jarek
15.15	**Predstavitev viteških veščin Viteški red Gašperja Lambergarja**	grajski jarek
15.30	**Lokostrelski turnir štirih najboljših lokostrelcev**	grajski jarek
15.45	**Predstavitev slovaških vitezov, skupina Aquila**	ploščad na grajsko kletno dvorano
16.00	**Predstavitev srednjeveške glasbe, srednjeveških in renesančnih plesov**: trio Antorino, renesančna plesna skupina Lonca s Škofje Loke, plesna skupina Bratstva sv. Mihovila	ploščad na grajsko kletno dvorano
16.30	**Predstavitev Vitezov Zeligradskih**	ploščad na grajsko kletno dvorano
16.50	**Viteške veščine slovaških vitezov - sokolarjev skupina**	trg pred gradom
17.15	**Glumaška predstava Bratstvo svetog Mihovila**	grajsko dvorišče
17.35	**Predstavitev slovaških vitezov, skupina Aquila**	grajsko dvorišče
17.50	**Srednjeveška in renesančna glasba trio Antorino**	grajsko dvorišče
18.20	**Skupinska viteška bitka in počastitev s pozdravom Keglejevičeve straže**	grajski jarek
18.30	**Vsesplošno veselje** skupni nastop plesnih skupin	grajsko dvorišče
19.00	**Pozdrav večerji, nastop Gašperja in Veronike, trio Antorino**	grajska kletna dvorana
20.20	**Zaključni nastop in prikaz viteških veščin slovaške skupine**	trg pred gradom
21.00	**SLOVESTNOST OB OBČINSKEM PRAZNIKU; SLAVNOSTNA PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ**, pozdravni nagovor ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča	
21.45	**Koncert skupine POP DESIGN**	
23.55	**Zaključek z ognjemetom**	

Od 9. do 19. ure bo v gradu na ogled razstava slik, Trubarjeva tiskarska delavnica in razstava o Andreju Turjaškemu, v lovski dvorani razstava ročnih del, v grajski vinoteki pa poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina.

13. dan: ponedeljek, 18. 7. prizorišče: žužemberški grad, moderator: KUD Žužemberk

20.00	**Spominska ura posvečena Rozaliji Sršen – Zalli Zarana**, nagovori	organizator KUD Žužemberk, TD, Občina
20.30	**Ogled filma**	

ORGANIZATORJI SI PRIDRŽUJEJO PRAVICO DO SPREMEMB!!!

Vodstvo TZS na delovnem srečanju v Žužemberku

Turistična zveza Dolenjske in Bele krajine je 10. maja letos v Žužemberku organizirala delovno srečanje upravnega odbora, ki se ga je udeležilo tudi vodstvo Turistične zveze Slovenije z novim predsednikom Petrom Misjo in glavno tajnico Karmen Burger Klemenc.

Na dobro obiskanem srečanju, kjer so Dolenjsko-belokranjske turistične zanesenjake pozdravili žužemberški župan Franc Škufca, predsednik domače turistične zveze Jože Barbo in predsednik TD Suha krajina in podpredsednik TZS Vlado Kostevc, so spregovorili delu v preteklem letu, predstavili projekt Moja dežela, lepa in gostoljubna in predstavili prireditve turističnih društev Dolenjske in Bele krajine. Predsednik TZS Peter Misja je pohvalil prizadevnost regijske zveze in aktivno delovanje nekaterih društev, ki so vzor vsem ostalim. Glavna tajnica Karmen Burger Klemenc pa je društva pozvala, da organizirajo ocenjevanje krajev ter jih tako prijavijo na regijsko ocenjevanje.

Delovno srečanje se je zaključilo s predstavitvijo in povabilom na prireditve, z družabnim srečanjem ter ogledom žužemberškega gradu.

VladiMir

Žužemberški risi so se priporočili sv. Krištofu

Meseca maja so se žužemberški motoristi četrto leto zapovrstjo zbrali v najstarejši cerkvi sv. Miklavža, ki je s svojo bogato zgodovino in najstarejšimi freskami tudi najstarejša cerkev v župniji Žužemberk. Sveto mašo za novodobne sodobne popotnike in prošnje za varstvo voznikov je daroval tukajšnji dekan Franc Vidmar. Dekan Vidmar je podelil tudi blagoslov motoristom, ki so še vedno najbolj ogrožena skupina udeležencev v cestnem prometu. V molitvi so se žužemberški risi priporočili sv. Krištofu, zavetniku popotnikov in šoferjev, da bi jim dal na njihovi poti prepotrebno varstvo . Zaradi dežja pred cerkvico ni bilo motorjev, ker so ostali doma, v imenu vseh pa je bil blagoslova deležen štirikolesnik sedem in pol letnega Janeza Matije Gliha (na sliki).

FOTO S. M.

Blagoslov konj na Plešivici

Člani konjerejskega društva Suha krajina so zelo ponosni na svoj košček raja, ki so ga ustvarili na svoji parceli na Plešivici nad Dvorom. Na njej so postavili prekrasno kočo, ki jo ob poletnem času vsakodnevno obiskujejo kot jezdeci, z vozovi, peš ali pa z osebnimi avtomobili. Leta 2009 so zapolnili prostor na Plešivici še s postavitvijo novega kozolca, ki služi za shrambo sena, v primeru slabega vremena pa nudi zaščito tudi živalim. Vrsto let so se člani na Jurjevo srečevali pri cerkvici sv.Antona v Dolnjem Kotu, kjer je potekal tudi blagoslov teh plemenitih živali. Letošnje leto so naredili spremembo in organizirali blagoslov na Plešivici. Blagoslov živalim je podelil žužemberški dekan Franc Vidmar.

J. A.

FOTO arhiv društva

Blagoslov konj v Hinjah

Več kot 30 konj in njihovih ljubiteljev z Dolenjske in Kočevskega se je v nedeljo, 8. maja, zbralo pri cerkvi Marijinega oznanjenja v Hinjah. Domači župnik Ciril Murn je podelil konjem blagoslov, njihovi lastniki pa so v dar prejeli tudi spominsko medaljo, blagoslovljeno sol in kruh. Prelep običaj, ki ga že vrsto let obujajo tukajšnji ljubitelji konj, je pritegnil veliko pozornost. Na koncu je sledila še tradicionalna pogostitev, ki je ljubitelje konj in domačih živali povezala v pogovoru in prijetnem vzdušju. Blagoslova sta se udeležila tudi žužemberški župan in podžupan Franc Škufca in Jože Šteingel.

FOTO S. M.

Čisto okolje - naš ponos

Člani Radiokluba so 16. aprila letos izvedli očiščevalno akcijo, v kateri je sodelovalo tudi nekaj članov društva upokojencev Dvor. Akcija je potekala od Sadinje vasi do Malega Lipovca in na vinski gorici Kregovci. Ugotavljamo, da se je stanje močno izboljšalo, kljub temu je veliko pločevink ob cesti, ki jih neosveščeni vozniki odmetavajo iz avtomobilov. Jama v gorici, ki smo jo v lanskem letu sanirali, je ostala čista, kar gre zahvala tudi opozorilni tabli, ki smo jo člani v lanskem letu postavili na tem mestu. Upamo, da bo akcija v naslednjem letu tudi tako uspešna, saj se načrtuje očiščevalna akcija, v kateri naj bi se vključila cela Slovenija.

Dušan Mikec

Tekmovanje v iskanju skritih oddajnikov

V soboto, 21. maja, je Radioklub Žužemberk organiziral odprto prvenstvo v amaterskem radiogoniometriranju ali po domače lovu na lisice. To je športno tehnična disciplina radioamaterjev, iskanje oddajnikov, ki so razporejeni v gozdu. Tekmovanja se je udeležilo 48 tekmovalcev iz cele Slovenije. Največ jih je bilo iz Ajdovščine, ki so bili tudi najuspešnejši v kategoriji juniorji. Tekmovalci so nastopili v 6 kategorijah. Tekmovanje je potekalo med Spodnjim Cvibljem, Dobravo, Trebčo vasjo in Zafaro. Tekmovalci so tako morali preteči oziroma prehoditi več kot 6 km.

Prvi trije najuspešnejši so bili:
GENERALNA RAZVRSTITEV:

Kategorija PIONIRJI		**3,5 MHz**
1.	Marko KUŽNER	S59DPG
2.	Tadej TIHOLE	S59DHP
3.	Jure ZELIČ	S59DHP
Kategorija ŽENSKE		**3,5 MHz**
1.	Maja MARUŠIČ	S53JPQ
2.	Adrijana MOŠKON	S53JPQ
3.	Petra LEVIČAR	S53JPQ
Kategorija JUNIORJI		**3,5 MHz**
1.	Armin ČRNIGOJ	S53AAN
2.	Urban BATIČ	S53AAN
Kategorija SENIORJI		**3,5 MHz**
1.	David ČUFER	S53AAN
2.	Niko GABERC	S59DIQ
3.	Andrej ŽNIDARIČ	S59PLK
Kategorija VETERANI		**3,5 MHz**
1.	Ilvo JEREB	S59DRW
2.	Stanko ČUFER	S53AAN
3.	Jože KOSI	S59DIQ
Kategorija ST. VETERANI		**3,5 MHz**
1.	Tine BRAJNIK	S53APR
2.	Jože ONIČ	S59DXU
3.	Zdravko IVAČIČ	S59DXU

Dušan Mikec

Folklorna skupina Danzdeel Salzkotten v Žužemberku

Ne sicer dobesedno, a slabo in deževno vreme 30.aprila ni odvrnilo pevcev in plesalcev nemške folklorne skupine Danzdeel Salzkotten. Le-ti so v okviru mednarodnega folklornega festivala SLOFOLK s petjem in zanimivimi, plesno glasbenimi vložki predstavili v kleti žužemberškega gradu in preprosto - navdušili. Skupina deluje že od leta 1971 in ima več kot sto članov s petimi različnimi sekcijami. Ohranjajo ljudsko izročilo in običaje domače pokrajine, ki so jih predstavili tudi žužemberškemu občinstvu. Goste iz Nemčije so s pesmijo pozdravile pevke TD Suha krajina v pokrajinskih nošah, dobrodošlico in dobro počutje v Sloveniji in tudi Suhi krajini pa sta izrekla tudi žužemberški župan Franc Škufca in predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc. Vodji skupine Jörgu Friedrichu sta ob tej priložnosti izročila tudi spominsko darilo.

FOTO S. Mirtič

Mladi gasilci na tekmovanjih

Vsako leto v pomladnem času se odvijajo gasilska tekmovanja. V soboto, 7. 5. 2011, je v Žužemberku potekalo gasilsko tekmovanje. V gasilskih vajah so se pomerile desetine iz vseh društev gasilskega poveljstva Žužemberk. Tekmovanje, na katerem so ekipe dobro nastopile, je hkrati predstavljalo tudi pripravo na pionirsko in mladinsko tekmovanje GZ Novo mesto, ki je teden pozneje potekalo v Dolenji Straži. Slednjega se je skupaj udeležilo 67 desetin, ki so tekmovale v štirih kategorijah:pionirke, pionirji, mladinke in mladinci.

V kategoriji pionirjev se je pomerilo 28 desetin, med njimi štiri iz občine Žužemberk. Šmihelski pionirji so bili 10., ajdovški 15., hinjski 17., desetina z Rebri pa je osvojila 20. mesto. Med devetimi desetinami pionirk so nastopile tudi Hinjčanke in zasedle 4. mesto. Mladinke iz Šmihela so se pomerile s sedmimi ekipami in bile pete. Med triindvajsetimi ekipami mladincev so 5. mesto osvojili Šmihelci, mladinci z Rebri pa so zasedli 16. mesto.

Kljub slabemu vremenu je bilo tekmovanje uspešno zaključeno, mladi gasilci pa so poleg pokalov in priznanj bogatejši za nove gasilske izkušnje.

■ **Mojca Obrstar**

REZULTATI TEKMOVANJA OGP ŽUŽEMBERK

PIONIRJI

1 mesto	PGD Žužemberk
2 mesto	PGD Ajdovec
3 mesto	PGD Reber
4 mesto	PGD Dvor
5 mesto	PGD Šmihel
6 mesto	PGD Hinje

PIONIRKE

1 mesto	PGD Hinje
2 mesto	PGD Ajdovec

MLADINCI

1 mesto	PGD Šmihel
2 mesto	PGD Dvor
3 mesto	PGD Reber

ČLANI

1 mesto	PGD Reber
2 mesto	PGD Križi
3 mesto	PGD Žužemberk 1
4 mesto	PGD Šmihel 1
5 mesto	PGD Šmihel 2
6 mesto	PGD Žužemberk 2

ČLANICE

1 mesto	PGD Reber
2 mesto	PGD Šmihel
3 mesto	PGD Žužemberk

Občinsko gasilsko tekmovanje občine Žužemberk 2011

Na zelo lepo sončno nedeljo, 22. 5. 2011, se je v Žužemberku pred ″Iskro″ zbralo kar 6 moških ter 3 ženske gasilske ekipe. Iz *PGD Žužemberk* so prišli dve moški in ena ženska ekipa, iz *PGD Šmihel pri Žužemberku* so prišle dve moški in ena ženska ekipa, iz *PGD Reber* ena moška in ena ženska ekipa in iz *PGD Križi* ena moška ekipa. Vse ekipe so se pomerile v treh različnih disciplinah, in sicer v vaji postrojavanja, vozlih in suhi vaji z motorno brizgalno.

Najbolje v moški in ženski konkurenci so se odrezali ekipi iz PGD Reber (na sliki) in zasedli obe prvi mesti. Drugo mesto v moški konkurenci je pripadlo ekipi iz PGD Križi, tretje mesto pa je zasedla ekipa PGD Žužemberk I. V ženski konkurenci so drugo mesto zasedle članice iz PGD Šmihel pri Žužemberku, tretje mesto je pripadlo članicam iz PGD Žužemberk. Vsem ekipam čestitamo za udeležbo in osvojene rezultate.

FOTO Urednik

Gostili hrvaške gasilce

Žužemberški gasilci so v nedeljo, 5. junija, gostili pobratene gasilce iz Hrvaške-Dvd Belavići. Gosti so si z velikim zanimanjem ogledali gasilsko opremo slovenskih kolegov, izvedli skupno vajo in se na koncu poveselili na skupnem pikniku.

Skupno vajo gašenje in reševanje iz osebnega vozila pod vodstvom poveljnika Borisa Sajevica so gasilci izvedli v opuščenem kamnolomu.Za gašenje so uporabili gasilne aparate in visokotlačno črpalko. Delo je temeljilo na izmenjavi izkušenj in skupnem delu. Gasilci so preizkusili tudi hidravlične škarje za razmikanje in razrez avtomobila. Po vaji so žužemberški gasilci in gasilke za svoje goste pripravili tudi spoznavni piknik, na katerem je vse zbrane pozdravil tudi žužemberški župan Franc Škufca. Predsednik PGD Žužemberk Feliks Mrvar je povedal, da gasilci obeh društev že vrsto let razvijajo iskrene in prijateljske vezi, razvijajo misel o miroljubnem sožitju in obojestranskem spoštovanju, trudijo pa se, da bi s takšnimi vajami izmenjali strokovno znanje v gasilstvu.

S. Mirtič

Ljudska pesem naj doni

Ljudske pevke in pevci so se v organizaciji Jskd Območne enote Novo mesto in Občine Žužemberk v četrtek, 2. junija, pod strokovnim vodstvom Urše Šivic

zbrali na območnem srečanju pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Žužemberškemu občinstvu se je v grajski kleti predstavilo z zanimivim naborom ljudskih pesmi devet skupin iz vse Dolenjske, med drugim tudi domači skupini TD Suha krajina-ljudske pevke v pokrajinskih nošah in Društvo podeželskih žena Suha krajina-Žužemberk-pevska skupina Žitni klas.

Zbrane pevce in pevke sta pozdravila in jim čestitala koordinator medobmočja Novo mesto Bojan Bencik in žužemberški župan Franc Škufca.

S. Mirtič

Društvo podeželskih žena Suha krajina-Žužemberk-pevska skupina Žitni klas

TD Suha krajina-ljudske pevke v pokrajinskih nošah

Žužemberški socialni demokrati v Bruslju

Na povabilo Socialnih demokratov Slovenije smo bile iz Občinskega odbora socialnih demokratov občine Žužemberk povabljene na obisk Bruslja Jana Špiletič, Jasna Fric in Štefka Makovec Kovač. 23. 3. 2010 smo se zbrali v Ljubljani iz vse Slovenije in se odpeljali proti Bruslju. Vožnja je trajala 13 ur.

Bili smo družabna in prijetna ekipa, tako da nam je vožnja hitro minila v prijetnih pogovorih in navezovanju stikov. V evropskem parlamentu sta nas sprejeli in pospremili v stavbo evroposlanki Mojca Kleva in Tanja Fajon. Podrobno delovanje parlamenta pa nam je predstavil gospod Rok Koželj, ki nam je tudi predlagal, da naj doma povabimo naše študente ekonomije, politologije, predvsem pa jezikov, da lahko preko naših poslank v EU opravljalo pol ali letno prakso v parlamentu v Bruslju.

Naslednji dan smo si ogledali tudi stavbo in delovanje odbora regij, starega mestnega jedra in Atomiuma. Nad Brusljem in izletom smo bile navdušene. Našim poslankam pa smo izročile simbolična darila o našem kraju, za kar se zahvaljujem g. Vladu Kostevcu, ki jih je pripravil.

Štefka Makovec Kovač
tajnik OO SD ŽBK

Zahvalo je prejela tudi zaslužna članica Rozalija Papež

Podelile priznanja

Sredi aprila so se v Žužemberku na svojem rednem občnem zboru zbrale članice Društva kmečkih žena Suha krajina Žužemberk. V uvodnem govoru je zbrane članice pozdravila predsednica Slavka Legan in predstavila poročilo o delu društva v minulem letu 2010. Kot vsa leta so tudi lani izpolnile vse zadane načrte. Poleg številnih predavanj in tečajev, ki so jih izvajale, velja omeniti zlasti jubilejno 15. razstavo suhokranjskih dobrot. Kot je predsednica povedala, je bilo društvo v preteklem letu zelo dejavno, saj je izvedlo več kot 20 aktivnosti, kar je velika zasluga članic, ki se aktivno vključujejo v delo društva. Posebno skrb so namenili izobraževanju v obliki tečajev kuhanja, ročnih del in drugega. S svojimi dejavnostmi in pevskim zborom Žitni klas so članice popestrile številne prireditve v občini, sodelovale pa so tudi na prireditvah izven nje.

Delo članic so pohvalili tudi župan občine Franc Škufca, predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in Mateja Zajc, koordinatorka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti. Na koncu sta predsednica društva Slavka Legan in tajnica Tadeja Lavrič podelile zahvale najzaslužnejšim članicam za dolgoletno delo v društvu in pomoč pri razstavi suhokranjskih dobrot.

Urednik

Pohod po vinskih goricah

Člani Društva vinogradnikov Suha krajina že vrsto let organizirajo pohod po vinskih goricah. Pohod je postal tradicionalen, zanimiv pa je tudi po tem, da vsako leto menjavajo traso in tudi vinske gorice. Letos so se vinogradniki na velikonočni ponedeljek podali na pot z Dvora, proti Soteški gori, preko Lipovca, Boršta in nazaj. Po besedah predsednika Antona Koncilje vinogradniki načrtujejo pohod pred prvomajskimi prazniki, z letošnjo traso so zadovoljni, pa tudi z obiskom.

Dobra in vesela družba je hodila med vinogradi, na več kot 15 km dolgi poti pa so obiskali marsikatero zidanico in vinski hram. Večje postanke so imeli tudi pri vinogradnikih, kjer so bili lepo sprejeti in pogoščeni. Poskrbeli pa so tudi za uspešen zaključek popotovanja, ki je bil v gasilskem domu na Dvoru.

FOTO S. M.

Zbor šmihelskih gasilcev

»V času, ko so se gospodarske razmere zaostrile in propadajo mnoga podjetja, veliko ljudi trepeta za službo, se ukvarja s tem, kako preživeti krizo brez večjih pretresov in odrekanja, so tudi stiske posameznikov in družin zelo velike,« je v svojem poročilu šmihelskih gasilcev poudaril predsednik Rafael Vidmar in dodal, da je kljub temu delo gasilcev v prihajajočem obdobju potrebno zastaviti tako, da bodo gasilci v pomoč svojim sokrajanom v dobrem in slabem. Šmihelski gasilci so tudi na področju izobraževanja in usposobljenosti v tem času dovolj enotni, se sestajajo, družijo, si pomagajo med seboj in pridobivajo mlade za nove akcije, kjer jih potrebujejo. V pozitivnem vzdušju je tako potekal njihov redni občni zbor, ki so ga meseca februarja pripravili v svojem gasilskem domu.

S. M.

Gremo na Štajersko …

V soboto, 21. 5. 2011, smo se članice pevske skupine ŽITNI KLAS odpeljale na Ptuj. Mesto Ptuj se ponaša s priznanjem, ki ga je že nekajkrat zapored dobilo kot najlepše urejeno mesto. Udeležile smo se tradicionalne dvaindvajsete razstave Dobrote slovenskih kmetij.

Razstavljeni so bili nagrajeni krušni, mlečni, mesni izdelki, kisi, olja, suho sadje, sadna vina, sokovi, marmelade, žganja, vina, kompoti in konzervirana zelenjava. Vzdušje je bilo zelo domače in prijetno. Ponosne smo, da so izmed množice skupin, ki se širom Slovenije ukvarjajo s petjem, izbrali ravno nas. Predstavile smo se z dvema pesmima.

Vesele smo, da so med nagrajenci tudi suhokranjci. Ga. Ljuba Košiček je prejela dve zlati medalji, in sicer za strojno izdelane keks in kruh. Dve zlati priznanji iz znak kakovosti je prejel njen sin, g. Andrej Košiček, in sicer za jabolčni sok ter jabolčno vino.

Znak kakovosti prejme tisti udeleženec, ki zaporedoma dobi tri zlate medalje. G. Srečko Štupar je odnesel s seboj zlato medaljo in znak kakovosti za salamo špehovko, zlato priznanje za domačo salamo in srebrno priznanje za sušeno vratovino.

Zahvaljujemo se organizatorju za povabilo. Bilo je nepozabno lepo.

Lilijana Hrovat,
članica DKŽ Žužemberk

Koraki pri izboljšanju travne ruše

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO

Večina živinorejcev je že izvedla 1. košnjo na travnikih. Sedaj je poleg dognojevanja travinja primeren čas tudi za pregled travnikov in pašnikov glede kakovostne sestave travne ruše in ukrepanje v primeru opaznega poslabšanja zelinja. Za izboljševanje travne ruše je potrebno več let dela, zato spodbujamo živinorejce k stalnemu opazovanju travinja in sprotnemu izvajanju potrebnih ukrepov. Najpogosteje se ruša poslabša zaradi opuščanja rabe ali zaradi pretirano intenzivne rabe. Ozaveščenost lastnikov se dviguje ob spoznanju, da zaraščeni travniki znižajo vrednost kmetij in dražijo pridelavo mleka in mesa.

Kmetijska politika pri nas in v Evropi travinju izkazuje pomembno vlogo, ne le za kmetijsko pridelavo, ampak tudi v ekološkem smislu, kar delno tudi finančno nagrajuje. Travnik ne omogoča le pridelave velikih količin voluminozne krme za domače živali, ampak okoljsko ozaveščeni javnosti dokazuje, da lahko kmetujemo tudi z velikim posluhom za okolje. Pri tem imamo v mislih ekstenzivni travnati svet, ki ohranja vrstno bogate travnike, ki nudijo življenjski prostor tudi travniškim pticam, metuljem in drugim žuželkam. Obenem pa se z manjšo porabo goriva, fitofarmacevtskih sredstev in gnojil zmanjšuje emisija toplogrednih plinov. **Za uspešno kmetovanje na travnatem svetu priporočamo naslednjih 6 korakov, ki ob nižjih vlaganjih dajejo kakovostne in dovolj visoke pridelke sena in paše**.

1. korak: Določitev deleža praznih mest

Po opravljeni košnji ali paši preglejmo gostoto ruše. Izberemo vsaj 5 mest na travinju v obsegu 40x40 cm. V označenem kvadratu predstavlja naša dlan približno 15%. Če ocenimo, da je praznih mest, več kot je velikost naše dlani (nad 20%), se odločimo za dosejavanje. Tako setev lahko izvedemo ročno ali s posebnimi sejalnicami.

V praksi se je pokazalo, da je po setvi, ki je bila opravljena po klasični pripravi tal, primerna paša komaj v drugem letu. Z oranjem zrahljamo zgornje plasti zemlje. Setev je sicer uspešnejša, vendar se živali, če začnemo s takojšnjo pašo na taki površini, vdira. S tem pa se poškodujejo koreninice (prihaja lahko do trganja korenin) trav in detelj, zaradi česar le-te hitreje propadejo. Za obnovo pašnikov zato priporočamo rabo travniške sejalnice ali pa ročno setev z valjanjem, ker je paša po kakšnem mesecu že mogoča.

2. korak: Analiza stanja botaničnih skupin v travni ruši

V izbranih kvadratih nato pregledamo stanje ruše glede na deleže trav, detelj in metuljnic. Naš proizvodni cilj mora biti čim višji delež kvalitetnih trav in detelj in ne večji delež zeli od 30%. Težiti je potrebno k 50-70% trav in 10-30% metuljnic.

3. korak: Izbira ukrepov za izboljšanje travne ruše

Glede na ugotovljeno poslabšanje kakovosti ruše razmislimo predvsem o naslednjih situacijah in potrebnih ukrepih, ki so nujni za boljšo travno rušo:

- Če ugotovimo, da se nam povečuje delež praznih mest,
- Če ugotovimo, da nam v nekaj letih izginejo pomembne trave, kot so: trpežna ljulka, mačji rep, travniška latovka in pasja trava, potem najprej razmislimo, kako je usklajeno naše gnojenje travnika glede na njegovo rabo.
- Potrebno je vedeti, ali tla niso postala preveč zakisana in potrebujejo apnenje. Če se problem zakisanosti podcenjuje, je tudi delovanje ostalih gnojil zelo zmanjšano.
- Pregledati je potrebno, ali nismo morda preveč enostransko gnojili z dušikom in porabili zaloge fosforja in kalija v tleh. To nam pove gnojilni načrt, ki je izdelan na podlagi analize tal.

4. korak: Izbira najprimernejše TDM za dosejavanje, vsejavanje

V trgovinah imamo veliko izbiro različnih travno-deteljnih mešanic. Poiskati je potrebno nasvet, katera je za naše talne razmere in naš način rabe najbolj primerna. Pri tem ne pozabimo na lastne izkušnje iz dosedanje rabe travnika. Sami najbolje poznamo, katere detelje in trave so se najbolje obnesle v naši praksi. Pogosta so razočaranja, ko se kmetovalci odločajo za neznane vrste ali sorte trav in detelj, na večjih površinah, in ni pričakovanega rezultata.

5. korak: Izbira med dosejavanjem in vsejavanjem

DOSEJAVANJE je ukrep, ko večkrat letno sejemo manjšo količino semena: 5 kg trav /ha +1 kg bele detelje v obstoječ travno rušo. To storimo istočasno z dognojevanjem z dušikom, s trosilnikom mineralnih gnojil ali seme natrosimo v cisterno, napolnjeno z gnojevko. Lahko storimo tudi ročno. Večji uspeh bomo imeli, če sejemo pred dežjem, ob veliko praznih mest v ruši. Poleg dosejavanja je potrebno načrtovati tudi **vsejavanje,** ki je bolj celovit ukrep, ki ga izvedemo vsako leto na 20-30% travnih in pašnih površin. V tem primeru porabimo večjo količino semena; 25 kg/ha. Tako gospodarijo v naprednejših gospodarstvih, kjer jim travnik pomeni glavno krmno bazo. Na ta način v 3-5 letih obnovijo vse travnike. Čas za vsejavanje je najbolj primeren od 15. avgusta do konca septembra ter spomladi v marcu in aprilu.

6. korak: Nadaljnja oskrba

Za doseženi uspeh spomladanske setve je potrebno izvesti valjanje. Po vzniku novih dosevkov je treba poskrbeti za boljšo osvetlitev kaleči rastlin. S tem namenom ne pozabimo izvesti čistilne košnje. Gnojenje mladih posevkov načrtujmo šele po vzniku in po odkosu. Uporabimo do 15 t gnojevke/ha oz. mineralna gnojila z vsebnostjo dušika od 30-45 kg /ha. Ukrep apnenja z naravnimi mletimi apnenci lahko izvedemo kadarkoli,če so tla dovolj suha. Podobno je tudi z gnojenjem s fosforjem in kalijem. V primeru zapleveljenega travnika izvajamo razpleveljenje mehansko, z izčrpavanjem plevelov. To pomeni, da izvedemo zgodnjo košnjo ali pašo in čimbolj pogosto. Pri tem pazimo, da živali ne puščamo predlogo v posameznih čredinkah pašnika. Herbicid uporabimo v travinju bolj izjemoma, če smo z ostalimi ukrepi neuspešni.

Mateja Strgulec
KGZS Zavod Novo mesto

Otvoritev gozdne učne poti **Ajdovček**

V sklopu prireditev ob tednu gozdov na Območni enoti Novo mesto je petek, 10. junija 2011 »luč sveta ugledala« gozdna učna pot Ajdovček. Otvoritvena slovesnost je potekala na parkirišču pred podružnično osnovno šolo v Ajdovcu, kjer se pot tudi začne.

Ideja za vzpostavitev stalne gozdne učne poti se je porajala že pred leti, ko smo gozdarji sodelovali na naravoslovnih dneh šole. A vedno je nekaj manjkalo, vedno smo morali malo tudi improvizirati. Tako učiteljice kot gozdarji smo se zavedali, da bi dneve, preživete v naravi, lahko izpeljali veliko bolje. Ni nam preostalo nič drugega, kot da ideja preraste v sodelovanje. Tako smo se gozdarji iz Krajevne enote Žužemberk, Zavoda za gozdove Slovenije in učiteljici podružnične osnovne šole iz Ajdovca dogovorili, kako bi idejo uresničili. Zaradi vpetosti med vsakodnevne obveznosti se je trasiranje oddaljevalo in oddaljevalo. Kljub nekaj porodnim težavam smo na koncu uspeli najti varianto, ki tudi dolgoročno nudi najboljše možnosti za nadaljnji razvoj. Že sedaj se ponuja možnost razširitve do zasebnega arboretuma na Planem, vključevanje tematike stavbne dediščine ob poti ali pa povezava z domom na Frati, kjer bodo zagotovo veseli nove turistične ponudbe.

Otvoritvene slovesnosti so se poleg učencev in učiteljic podružnične osnovne šole iz Ajdovca ter lokalnih gozdarjev in tistih iz Novega mesta udeležili predstavniki osnovne šole iz Žužember-

ka, predstavniki občine Žužemberk, predsednik Turističnega društva Suha krajina, lastniki gozdov, kjer pot poteka, krajani Ajdovca in okoliških vasi, bivše učiteljice v ajdovški osnovni šoli in seveda sedma sila. Za prisrčen kulturni program ob otvoritvi so poskrbeli učenci iz podružnične šole. Tudi za pogostitev ob zaključku slovesnosti so poskrbeli v OŠ Žužemberk.

Po slovesnosti so se obiskovalci prvič podali na pot. Ta je dolga nekako dva in pol kilometra, kar znese približno eno uro hoje. Zaradi zahtevnosti poti je priporočljiva terenska obutev. Pot je označena z markacijo v podobi ajdovčka. Na poti lahko spoznamo več kot dvajset avtohtonih drevesnih vrst, vsaka drevesna vrsta pa je označena z iz lesa narejenimi informativnimi tablicami, delo »naravnega« umetnika Jožeta Nagliča.

Zavedamo se, da naša zgodba še ni končana, saj taka učna pot obvezno potrebuje svojo informativno zgibanko. Vemo, da je to naša prva nadaljnja obveza. V prihodnosti nameravamo pripraviti tudi nekaj informacijskih kozolčkov za boljšo orientacijo pohodnikov na poti. Smo pa veseli, da je prvo poglavje uspešnega sodelovanja med podružnično osnovno šolo in Zavodom za gozdove Slovenije iz Krajevne enote Žužemberk za nami.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem, ki so pripomogli, da smo pot lahko predali svojemu namenu. To so lastniki gozdov, kjer pot poteka, učenci in učiteljici podružnične osnovne šole v Ajdovcu, mizarstvo Iskra Dare, gospod Jože Naglič, brata Stanko in Janez Skube ter Carlos Saura Marcos, študent gozdarstva iz Španije. Že v naprej se zahvaljujem tudi vsem, ki bodo svoj prispevek h gozdni učni poti Ajdovček šele dali.

Miloš KECMAN, univ. dipl. inž. gozd.

FOTO Urednik

Slovesni prenos relikvij bl. Alojzija Grozdeta v Marijino cerkev na Zaplazu

Novi apostolski nuncij v Sloveniji Juliusz Janusz je 28. maja 2011 vodil sveto mašo in slovesnost prenosa relikvij blaženega Alojzija Grozdeta na Zaplazu.

Cerkev na Slovenskem je tako prvič praznovala god mučenca Alozija Grozdeta. Ob tej priložnosti so bile njegove relikvije položene v stranski oltar Marijine romarske božjepotne cerkve na Zaplazu. Za novo Grozdetovo kapelo je p. Marko I. Rupnik izdelal mozaik, ki bo krasil milostni kraj na Zaplazu. Večtisočglavo množico vernikov, zbrano v velikem šotoru in cerkvi, je v uvodnem delu slovesnosti pozdravil novomeški škof Andrej Glavan, nadškof msgr. dr. Anton Stres pa je v pridigi poudaril veliko delo blaženega Alojza Grozdeta. Slovesnost na priprošnjo blaženega mučenca je potekala pod geslom **Srce se ne boji!**

S. M.

ROMANJE V MAKEDONIJO – po poteh škofa Janeza Gnidovca

Drugi teden v maju, od 13. do 15. maja, smo se farani župnije Ajdovec odpravili na dolgo pričakovano romanje v Makedonijo. Pobudnik tega romanja je velik prijatelj ajdovške župnije in vicepostulator za postopek beatifikacije božjega služabnika častitljivega Janeza Frančiška Gnidovca g. Janez Cerar CM.

Naša pot se je začela v petek popoldne, ko smo se iz Ajdovca podali na jug. Noč smo preživeli na avtobusu, v jutranjih urah pa že spoznavali ulice Skopja, glavnega mesta Makedonije. V Skopju nas je pričakal Janez Cerar, ki trenutno deluje v Bitoli, in nas peljal na ogled. Ogledali smo si katedralo ter obiskali spominsko hišo matere Terezije, ki je tesno povezana s škofom Gnidovcem ravno zaradi njenega pričevanja o Gnidovčevi svetosti. Spominski hiši smo kot župnija podarili sliko škofa Gnidovca in matere Terezije ter kopijo lastnoročnega zapisa matere Terezije o Gnidovčevi svetosti. Dan smo v Skopju izkoristili še za ogled glavnega dela mesta, kjer smo videli pomembnejše znamenitosti in si oddahnili od dolge vožnje. Obiskali smo tudi tamkajšnje sestre usmiljenke ter z njimi poklepetali. Naše romanje je bilo v polnosti izkoriščeno, zato smo se popoldne že podali na pot, ki nas je vodila do Bitole, kjer smo imeli zvečer sveto mašo, večerjo in nastanitev v tamkajšnjem hotelu. V nedeljo je bil za nas vse velik dan; pravzaprav razlog, zaradi katerega smo se odpravili na tako dolgo pot. V majhni vasici Bistrenci je namreč skopski škof posvetil obnovljeno cerkev sv. Jožefa, ki jo je dal pred leti zgraditi naš rojak, škof Janez Gnidovec, in ji takrat tudi namenil zavetnika sv. Jožefa. Cerkev je dal zgraditi za primorske Slovence, ki so v upanju na boljše življenje pribežali pred fašizmom in bili žrtve srbskih oblasti, ki so si prizadevale za novo Srbijo. Mnogi so popustili pod pritiski oblasti, še vedno pa so nekateri vztrajali v zvestobi svojemu narodu in veri, čeprav so zato morali trpeti. V času do današnjega dne je bila cerkev oskrunjena in namenjena za vse drugo, nazadnje je služila kot hlev; sedaj pa jo je škofija v Skopju lepo obnovila in bo služila svojemu namenu.

Na slovesnost je prišlo veliko potomcev Slovencev in slovenskih izseljencev, duhovniki iz Makedonije, člani Slovenskega društva ter usmiljenke. V posebno čast in veselje pa je bil naš poln avtobus iz Ajdovca, rojstne župnije Janeza Gnidovca. Pri oblikovanju slovesnosti smo prispevali tudi ajdovški farani s petjem in branjem berila, na koncu pa smo se skupaj veselili tega lepega dogodka ter se polni lepih vtisov, srečanj in bogatih pogovorov vrnili v Slovenijo.

M. Iskra

Rim, 22. avgusta 1974

Naš škof Gnidovec je bil svetnik.

Vsi smo ga klicali s tem imenom. Bil je pravi duhovnik po Jezusovem Srcu; blagega in ponižnega srca.

Ko sem odhajala v misijone, je zame maševal, obhajal me je, me blagoslovil in rekel:

»*V misijone greste. Dajte Jezusu vse, samo Zanj živite, bodite samo Njegova, samo Njega ljubite, samo Zanj se žrtvujte. Naj vam bo Jezus vse v vašem življenju*«.

Prepričana sem, da prosi zame in da imam v njem pri Jezusu zaščitnika.

Mati Terezija MC

PRIČEVANJE SVETNIKA O SVETNIKU

NAŠI ZBORI

Otroški pevski zbor OŠ Žužemberk

Zbor pred prireditvijo ...

Otroški pevski zbor Osnovne šole Žužemberk šteje 26 pevcev in pevk. Letos so mnoge prireditve in nastopi med nami stkali še posebno prijateljstvo in močne vezi. Nastopali smo na mnogih šolskih prireditvah, kjer smo se predstavljali z različnimi programi.

Letošnje šolsko leto pa je bilo še posebej zanimivo. Zborovodkinja gdč. Katja Avsenik se je odločila, da se zbor po nekaj letih znova preizkusi na tekmovanju pevskih zborov. Naše potovanje se je začelo. Najprej v Novem mestu, kjer smo v Kulturnem centru Janeza Trdine pod budnim ušesom prof. Marka Vatovca in ob klavirski spremljavi g. Petra Smoliča zapeli tekmovalni program.

... med prireditvijo, ...

Predstavili smo se s tremi pesmimi, in sicer: Ljudska: Letni časi, R. Gobec: Hokus-pokus in P. Quagiatto: Spalni vlak. Strokovna žirija nas je predlagala za nastop v na regijskem tekmovanju, ki nas je čakalo v Zagorju ob Savi. Po intenzivnih vajah in zavzetih pripravah smo se v četrtek, 19. 5. 2011, odpravili novim, pevskim dogodivščinam naproti. Tokrat nas je spremljala gdč. Petra Jerič, ki je za klavirjem spremljala naše petje. V Zagorju nas je že čakala ekipa dobro pripravljenih spremljevalcev, ki so nas uspešno vodili skozi vse akustične vaje in priprave za nastop. Ko je prišel trenutek nastopa, je v zboru zavela zdrava tekmovalnost in želja po lepem muziciranju. Na odru smo vsi uživali in se izkazali, kot smo najbolje znali. Tako smo si pripeli srebrno priznanje, ki nam ga je podelila komisija v sestavi: ga. Danica Pirečnik (predsednica), ga. Branka Potočnik Krajnik in g. Mitja Venišnik. Čakalo nas je le še zasluženo kosilo in dolga pot nazaj v Žužemberk.

... in s polnimi trebuščki.

Vrnili smo se vsi dobre volje in polni lepih vtisov ter spominov, ki jih ne bomo nikoli pozabili.

■ **Katja Avsenik**, zborovodkinja
OŠ Žužemberk

Slovo od devetekov generacije 1996

"*Vsak tiho zori, počasi in z leti, a kamor že greš, vse poti je treba na novo začeti.*" je misel Toneta Pavčka, ki je spremljala naše letošnje devetake ob njihovem slovesu od osnovne šole. Na valeti, ki so jo pripravili 14. junija 2011, so se zbrali starši, učitelji in delavci šole ter nekaj ostalih učencev, ki so devetake spremili na njihovem popotovanju od prvih korakov v šolo pa do zadnjega poglavja na njihovi prvi stopnji šolanja. Po uvodni plesni točki, venčku različnih plesov, so učenci ob prihodu na oder prižgali svečko, v ozadju pa jih je spremljala fotografija iz otroških let. Bogat program, ki sta ga vodila učenca Suzana Papež in Mark Mohorčič, so popestrile zabavne pesmice in zahvale učiteljem, delavcem šole ter razredničarkama, čustven nagovor ravnateljice, podelitev priznanj in knjižnih nagrad najuspešnejšim učencem ter predaja ključa učencem osmega razreda, ki so ob tej priložnosti morali dokazati, da so zreli, da postanejo glava šole. Tik pred poslovilno pesmijo, v kateri so prepevali, da ne bodo pozabili na stare čase, sva razredničarki zanje pripravili presenečenje- iz fotografij, ki so nastale ob različnih dejavnostih v zadnjih štirih letih njihovega šolanja, sva sestavili film *Iz malega zraste veliko*. In iz kotička marsikaterega devetaka se je utrnila mala solzica, a tudi v najinih očeh se je videlo, da smo skupaj preživeli leta, v katerih je bilo poleg izzivov in težav tudi veliko lepih trenutkov, ki se jih bova vedno radi spominjali. Po upihnjenih svečkah so se devetaki spomnili še svojih staršev, ki so jim v zahvalo za vse njihove spodbude in trud izročili skromno darilce.

Poslovila se je generacija štiridesetih otrok, izmed katerih bo prav vsak v nas zapisan v lepem spominu. Nekateri bodo že čez nekaj let postali avtomehaniki, računalničarji, medicinske sestre, medijski, farmacevtski in kamijski tehniki, drugi pa bodo splošno znanje pridobivali na gimnaziji. Prav vsem pa želiva, da gradijo na dobrem, ki je v njih, in uresničijo svoje življenjske cilje, a vendar ob tem ne pozabijo, da je dobro delati dobro tudi za druge.

■ ga. **Darja Sedaj** in gdč. **Tanja Šenica**, razredničarki

Nagrada šolskemu gradu

Oš Žužemberk je sodelovala pri projektu »Bauhaus šola«, ki sta ga organizirali trgovina Bauhaus, d.d. in časopis Slovenske novice. Med 81 šolami, ki so pri projektu sodelovale, je bila izbrana tudi naša šola. G. Jernej Rojc je skupaj s skupino podaljšanega bivanja pripravil idejo o šolskem gradu, ki bo sedaj res stal na šolskem igrišču. Takole je zapisal: »*Podaljšančki želimo svoj čas na igralih preživeti kvalitetno, ustvarjalno in zabavno. S pridobljenim lesom bi zgradili Šolski grad s štirimi stolpi, ki bi nam služil kot igralo za razvijanje spretnosti in gibalnih sposobnosti. Grad bi nam služil kot središče domišljije, v katerem bi obujali pravljice in spodbujali domišljijo ob igri vlog na grajskem dvorišču, razglednih stolpih in grajski ječi.*" S to idejo je bila naša šola, poleg še devetih, izbrana pri projektu. Bauhaus nam bo podaril material v vrednosti 5.000 €, s katerim bomo uresničili idejo o šolskem gradu. Poleg šolskega gradu bomo prenovili tudi ostala igrala na šolskem igrišču in izdelali še kakšno novo. Tako bodo učenci podaljšanega bivanja in tudi ostali čas še bolj aktivno preživljali.

■ **Tinka Fric**

»Tudi majhnim se zgodijo velike stvari – trud se splača!«

V ponedeljek, 18. 4. 2011, smo učenci in učiteljici PŠ Ajdovec ter 7 učencev 5. b razreda iz OŠ Žužemberk, ki so v lanskem letu obiskovali našo podružnico, odšli na nagradni izlet v Lipico. Nagrado je podelilo podjetje Helios iz Domžal za raziskovalno nalogo z naslovom Oskrba z vodo na Ajdovški planoti, ki je nastala v šolskem letu 2008 / 2009. Nagrajenih nas je bilo osem izbranih šol iz cele Slovenije. V nalogi smo izpostavili problem pomanjkanja vode, saj je Ajdovška planota še vedno brez vodovoda in so prebivalci odvisni od količine padavin, v sušnem obdobju pa jim pomagajo gasilci. Čeprav je pisanje raziskovalnih nalog velik zalogaj in je dodatno delo za učence in učitelje, smo dokazali, da je bil trud poplačan. Poleg izleta smo od podjetja Helios dobili tudi finančno nagrado, ki bo naši podružnici še kako prišla prav, ker jo počasi razjeda zob časa. Vsi smo na izletu zelo uživali. Ogledali smo si posestvo kobilarne in spoznali značilnosti lipicancev. Nato smo v sejni dvorani restavracije Maestoso vsi povabljeni predstavili naše naloge. Ga. Andreja Roš in ga. Nataša Hajdinjak iz podjetja Helios ter g. Mitja Bricelj iz Ministrstva za okolje in prostor so nam podelili priznanje za sodelovanje. Kasneje smo se peljali s kočijo ter si ogledali muzej kočij. Dan pa smo zaključili z okusnim kosilom v restavraciji. Veseli smo, da smo spoznali enega od mnogih biserov naše dežele in smo hvaležni podjetju Helios, ki nam je to omogočilo. Trud se res splača!

Učenci PŠ Ajdovec pred kobilarno Lipica.

učiteljici PŠ Ajdovec

DRUŽINA – DOM – DOMOVINA

Prireditev ob dnevu državnosti in zaključku šolskega leta

V četrtek, 23. junija, so se na šolski prireditvi v počastitev 20. rojstnega dne Slovenije in ob zaključku bogatega in uspešnega šolskega leta zbrali učenci, učitelji in delavci šole OŠ Žužemberk ter nekaj gostov. V programu so se predstavili vsi pevski zbori, predstavljenih pa je bilo sedem novih raziskovalnih nalog, s katerimi se je naša zbirka povečala na 125 nalog, ki pričajo o bogati kulturni in naravni dediščini Suhe krajine ter zavzetosti učiteljic in vzgojiteljic za raziskovalno in projektno delo. V Vrtcu so letos nastale tri naloge: Biba, motivacijsko sredstvo, Zdravilne rastline v vrtcu in Matematika v naravnem okolju, v preostalih štirih nalogah pa so mentorji z učenci raziskovali življenja in delo veljakov, čigar korenine izhajajo iz Suhe krajine. Letos so spominsko ploščico v šolskem Muzeju znanih Suhokranjcev dobili: ameriška astronavtka, katere korenine izhajajo iz Suhe krajine Sunita Williams, pisatelj Janez Kmet, ki je živel na ajdovški planoti in pisal o življenju preprostega človeka, doktor Ante Gnidovec, prvi jugoslovanski smučarski sodnik, igralec in režiser, rojen v Velikem Lipovcu; ter Žužemberčan Slavko Hotko, ljubiteljski slikar, čigar podarjena dela iz zbirke Kozolci že bogatijo šolsko zbirko likovnih umetnin. Knjižničarka je podelila nagrade najuspešnejšim oddelkom v tekmovanju obiskovanja šolske knjižnice, g. Andrej Pršina pohvale učenkam renesančnega plesa, župan pa je s športnima pedagogoma devetošolcema Manici Perko in Klemenu Štrumblju podelil pokal za naziv športnika šole za letošnje šolsko leto. Največ aplavza so bili deležni učenci krožka gimnastike, ki so prikazali elemente na preskoku in bradlji, prireditev pa sta kot že večkrat do sedaj popestrila tudi mlada nadobudna plesalca Rock'n'rolla Eva Vidic in David Nose. Da je bilo šolsko leto uspešno, priča tudi kar 88 podeljenih priznanj za največje dosežke šole, ki jih učenci prejmejo za vrhunske dosežke na regijskem in državnem nivoju. Zunanji sodelavci, ki brezplačno vodijo dejavnosti na šoli, so dobili knjižno nagrado, prireditev pa so sklenili pevci otroškega in mladinskega pevskega zbora.

Tanja Šenica

Olga Fortuna, nečakinja Janeza Kmeta

Lea Hotko FOTO S. Maver

Obisk starih staršev

V torek, 15. 3. 2011, so nas v šoli obiskali stari starši. Povabili smo jih, da bi skupaj izvedli ustvarjalno delavnico in se jim zahvali za vso skrb za nas.

Skupno ustvarjanje je vsem polepšalo dan.

Ob prihodu jih je učiteljica lepo pozdravila, potem pa smo se jim predstavili s krajšim kulturnim programom. Vsak od učencev je sestavil pesmico, ki je govorila o njegovih starih starših. Nekaj sošolk je pesmico tudi uglasbilo. Prestavili smo jim pesmi. Vsi stari starši so jih bili zelo veseli. Po končanem programu smo začeli izdelovati kokoške in zajčke iz sena. Pri ustvarjanju smo se zelo zabavali. Izpod naših rok so prihajali zelo lepi izdelki. Tudi starim staršem je šlo delo dobro od rok. Vsem skupaj je čas hitro mineval. Narejene izdelke smo razstavili na hodniku. Na koncu srečanja smo naše dedke in babice pogostili s sokom in rogljički ter jim izročili spominska darilca, ki smo jih zanje izdelali dan prej v šoli. Potem so vsi dobre volje odšli domov.

Taka srečanja so koristna za nas učence in naše stare starše. Ta dan smo šolo zapuščali vsi veseli in bogatejši za spoznanje, da otroci potrebujemo babice in dedke, ti pa nas vnuke.

■ **Jure Jenkole, Mitja Zupančič,**
4. r. PŠ Dvor

Poletje prinaša poletje

V petek, 27. 5. 2011, je v dvorani Kulturnega doma na Dvoru vršalo od navdušenja. Učenci osnovne šole Žužemberk so se pod vodstvom zborovodkinje, gdč. Katje Avsenik, pripravljali na koncert, ki so ga drugo leto zapored naslovili »Petje prinaša poletje«. Kljub nevihti, ki je nevarno pretila, je ura glasbe, plesa in recitacij prinesla nasmehe na obraze množice, ki je do zadnjega kotička napolnila dvorano. Nastopali so OPZ in MPZ OŠ Žužemberk, OPZ PŠ Dvor, posamezni učenci z recitacijami in solističnimi točkami. Kot gostje so se predstavili otroci Starejše otroške folklorne skupine Kres iz Novega mesta, ki jih vodi ga. Majda Nemanič.

Prireditev je minila v duhu veselja do glasbe in druženja.

»Sreča je srečati prave ljudi, ki v tebi pustijo dobre sledi.«

Tone Pavček

■ **Katja Avsenik**

Naša znana rojaka

Z veseljem naj povem, da smo tudi v hinjskem koncu našli pomembna rojaka, ki so se že pred mnogimi leti povzpela s svojo izobrazbo in razgledanostjo v sam vrh slovenskih izobražencev in veliko prispevala k razvoju šolstva, predvsem meščanskega, in duhovništva na Slovenskem. To sta duhovnik Gregorij Pečjak in njegov nečak Rudolf Pečjak.

*Bogoslovni in nabožni pisatelj, duhovnik **dr. GREGORIJ PEČJAK** se je rodil 11. marca 1867 v Hinjah. Prvo gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, druge v Ljubljani. Najprej je študiral matematiko, nato bogoslovje eno leto v Ljubljani, 6 let v Innsbrucku. Posvečen je bil leta 1893. Najprej je bil kaplan v Žužemberku, nato do leta 1900 pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Od leta 1900 do 1932 je bil učitelj verouka na II. državni (realni) gimnaziji v Ljubljani.

Kot dijak in bogoslovec je zložil nekaj pesmic in se vadil v pisateljevanju. Na katoliškem shodu 1913 je razvil dobro premišljen načrt, kako naj bi se uredilo, izpopolnilo in dvignilo slovensko nabožno slovstvo. K izvršitvi tega načrta je sam bistveno prispeval: pomagal je prirediti Sv. pismo nove zaveze, poslovenil Rimski obrednik, priredil posebno Zbirko svetih obredov, sestavil bogati molitvenik Večno življenje, pripravil je besedilo za Cerkveno pesmarico, zložil sam nekaj cerkvenih pesmi (Usmiljeni Jezus, ozri se na me). Kot predsednik Društva slovenskih katehetov se je trudil za izdajo katehetskih šolskih knjig, zlasti Katoliškega katekizma. Za višje razrede srednjih šol je spisal učbenika: Resnice katoliške vere in Življenje po katoliški veri.

Bil je sodnik škofijskega cerkvenega sodišča, častni konzistorjalni svetnik, častni kanonik, profesor verouka, predsednik Ljudske kuhinje.

Kot katehet in vzgojitelj srednješolske mladine je napravil velik preobrat med mladimi, saj se jim je znal približati na poseben način. Izboril in ustanovil je ljudsko kuhinjo v Ljubljani za revne študente, kjer so poleg hrane mnogi študenti dobili tudi stanovanje. Med vsemi - tako mladimi, kot duhovniki in verniki pa se je uveljavil in bil priljubljen zaradi svoje človečnosti, ljubezni in vere v dobro vseh, nesebičnosti in po tem so ga častili kot izrednega moža.

Umrl je 13. oktobra 1961. leta v Ljubljani v 95. letu starosti in 69. letu mašništva. Torej je letos 50. obletnica njegove smrti.

Prvi razred gimnazije je obiskoval v šolskem letu 1903/04 v Novem mestu. V pripravljalni razred trgovske šole v Ljubljani je hodil v letu 1908/09. Na učiteljišče v Ljubljano je hodil 4 leta (1909–13). V šolskem letu 1919/20 je opravljal tečaj za meščanskošolske učitelje v Mariboru in leta 1921 je opravil izpit za meščanske šole.

Poučeval je v šolah v Ribnici, Mostah pri Ljubljani, na deški meščanski šoli v Ljubljani in na meščanski šoli v Tržiču. Štiri leta (1924-1928) je bil okrajni šolski nadzornik v Kranju. Zadnjih dvanajst let življenja

*Gregorijev nečak – pisatelj in pedagog **Rudolf Pečjak** se je rodil 9. maja 1891 v Hinjah, očetu Francu Pečjaku in materi Rozi Papež – Leščevi z Lopate. Torej letos praznujemo 120-letnico njegovega rojstva.

(od leta 1928 do 1940) je bil ravnatelj meščanske šole v Šentvidu v Ljubljani. Bil je predavatelj v prosvetnih in strokovnih organizacijah.

Poročen je bil z učiteljico Ano Kamenšek, s katero sta imela pet otrok: Smiljana, Alenko, Ano, Mihaelo in Vida.

Od leta 1914 je pisal pesmi, črtice, igre in poučne spise za mladino in objavljal v revijah Vrtec, Angelček, Naš Rod, Razore, vzgojne članke pa v Slovenskem učitelju. V letniku 1938/39 revije Vrtec je bila objavljena njegova celoletna povest Mikica in Mokica, o kateri so dobili mnogo pohvalnih pisem. Za Vrtčevo knjižnico je priredil zbirko Japonskih pravljic.

Bil je glavni urednik knjige Naša meščanska šola (Ljubljana 1929).

V letih 1913-1924, ko je služboval na deželi, je režiral igre za šolsko mladino, v katerih je kdaj tudi sam zaigral. Njegova najbolj znana in večkrat uprizorjena je igra Kraljična z mrtvim srcem.

V zadnjem letu življenja je napisal mladinsko zgodovinsko povest Rokec.

Umrl je 27. decembra 1940 v Ljubljana v 49. letu starosti za srčno kapjo.

Spomin nanju in na delo, ki sta ga opravila, smo obeležili 1. 4. 2011 v OŠ Prevole. Izdelali smo zajeten projekt, ki je zajemal izdajo brošure o tej družini, naredili smo družinsko deblo rodu, dramatizirali in uprizorili Rudolfovo povest Rokec ter delo Vida Pečjaka (Rudolfov sin) Drejček in trije Marsovčki, pripravili kulturno prireditev s predstavitvijo projekta, na katero smo povabili vse še živeče člane širše družine Pečjak in Leščeve z Lopate, saj je bila Rudolfova mama ravno iz te družine, pa seveda vse krajane in občinske svetnike. Na koncu smo v preddverju šole odkrili spominski plošči obema možem.

Najbolj smo se razveselili obiska edino še živečega Rudolfovega sina Vida Pečjaka, psihologa in univerzitetnega profesorja v pokoju, ki je podedoval po očetu dar za pisanje in napisal okoli 90 knjig za odrasle in otroke. Z veseljem je z nami obujal spomine na očeta.

Rudolfova nečakinja Smiljana Pejanovič pa nam je kot bibliotekarka predstavila Rudolfova dela, saj je podrobno proučila literarno ustvarjanje svojega deda in nam ga na zelo poljuden način predstavila.

Prireditve se je udeležilo zelo veliko obiskovalcev, na kar smo ponosni, saj je to dokaz, da se zavedamo, da z voljo in cilji, v katere verjamemo, lahko dosežemo vse , ne glede na okoliščine. Moža sta živela v revščini, družine so bile velike, a sta kljub temu uspela doštudirati in se uveljaviti na svojem področju. Zlasti se mi zdi pomembno, kako sta se borila za revne in lačne študente. Najprej Gregorij, ki je osnoval kuhinjo in nato še stanovanja za te študente, ta prizadevanja pa je nadaljeval Rudolf.

Ob tej priliki bi se zahvalila vsem, ki so nam s svojimi prispevki in delom pomagali izpeljati projekt. Vsem učiteljem za pripravljenost sodelovati, ostalemu osebju šole, saj so vsi požrtvovalno pristopili k delu,

Rudolfova družina

pa vrtcu za pomoč pri pripravi scene in daril za vse goste in obiskovalce. Brez povezanosti vseh delavcev na šoli je težko izpeljati tako delo. Zahvalila bi se tudi učencem, ki so svoj prosti čas posvetili vajam za igro in pripravi programa. Odigrali so profesionalno.

■ **Irena Blatnik**, učiteljica
OŠ Prevole

Cicibralček

»Vsak otrok potrebuje pravljico. Brez pravljice ni otroštva.

Pravljica zdravilno deluje na otrokovo zdravo čustveno ravnotežje.«

V torek, 10. 5. 2011, je bila v prizidku OŠ Žužemberk 15. podelitev priznanj otrokom, ki so sodelovali v projektu CICIBRALČEK.

Na začetku je otroke iz skupin Ribic, Miškolinov, Zajčkov, Mravljic in Muckov nagovorila ga. ravnateljica Jelka Mrvar. Pozdravili sta nas tudi ga. Olga Longar, vodja vrtca in gdč. Tinka Fric, naša knjižničarka. Vse skupine smo se predstavile s pesmicami in bibarijo ge. Mire Voglar, ki je bila gostja naše prireditve.

Ga. Mira Voglar, skladateljica, pravljičarka, pesnica in pedagoginja je otrokom podelila priznanja za celoletno izposojo knjig in pohvalila pridne starše, ki so s svojimi malčki spoznavali svet pravljic in pravljičnih junakov. S prijaznostjo in spontanostjo nam je popestrila torkovo dopoldne. Izžarevala je toplino in veliko naklonjenost vsem, ki smo bili prisotni. Tako kot govori, tudi živi.

"Povsem se prepusti glasbi, tega ne znajo vsi. Najprej moraš iz glave pregnati vse skrbi, vse želje, vse misli in sploh vse, kar se ti mota po

njej. Odmisliti moraš še sam sebe, da boš čisto lahak. Šele takrat te bo glasba vzela v naročje. Ti se ji pa kar daj nositi; in miži, da te svet okoli tebe ne bo motil na poti v glasbeno svetovje."

■ **Lilijana Hrovat**
vzg. v vrtcu Žužemberk

»Že majhna mu beseda polepša košček dneva …«

ŠOLSKI LIKOVNO-LITERARNI NATEČAJ
»POMAGAM STAREJŠIM, BOLNIM IN INVALIDOM

Upokojene delavke OŠ Žužemberk gostje na prireditvi 25. 3. 2011.

Namen letošnjega šolskega natečaja je bil spodbuditi otroke k razmišljanju o odnosu do tistih, ki so pogosto postavljeni na družbeni rob: starejši, bolni ljudje in invalidi. Učenci od 1. do 3. razreda so na temo *Pomagam starejšim, bolnim in invalidom* le risali, ostali pa so poleg likovnih izdelkov sodelovali tudi s pesmicami, spisi ali eseji. Ob razpisu natečaja smo se pri razrednih urah pogovarjali o svojem odnosu do starejših in bolnih.

Razredniki smo učencem prebrali nekaj zgodb z vzgojnim sporočilom o tem, da je vredno in prav pomagati soljudem. Ob spodbudi učiteljev je tako nastalo 148 izdelkov, 61 na likovnem in 87 na literarnem področju.

Člani komisije so ob upoštevanju ustreznosti motiva, izvirnosti in ustvarjalnosti izdelke nagradili z ustno pohvalo, priznanjem ali nagrado. Ustne pohvale so učencem razdelili razredniki, praktične in knjižne nagrade za najboljše izdelke pa smo podelili 25. marca 2011 na javni šolski prireditvi ob materinskem dnevu.

Za likovni del natečaja je bilo 17 najboljših izdelkov nagrajenih z materialom za likovno ustvarjanje, nagrajene risbe pa so prijetno popestrile sceno na prireditvi. Za literarni del natečaja je bilo izročenih 11 knjižnih nagrad, knjigic Ema hoče v svet, avtorice Ivanke Mestnik. Obiskovalci prireditve so prisluhnili recitacijam nekaterih nagrajenih pesmi. Vsa nagrajena dela si lahko ogledate in preberete v zborniku, ki je objavljen na spletni strani OŠ Žužemberk.

Tik pred zaključkom šolskega leta, 22. junija, pa smo z gostovanjem v Domu starejših občanov v Trebnjem opravili še naše zadnje humanitarno poslanstvo v letošnjem šolskem letu. Z razstavo nagrajenih likovnih izdelkov z naslovom, verzom iz pesmice učenke Tatjane Glavan, *Že majhna mu beseda polepša košček dneva*, recitacijami nagrajenih literarnih del in programom otroškega pevskega zbora Žužemberk smo varovancem v Domu polepšali košček njihovega dneva. Rumene majice pevcev in njihovo ubrano petje pa sta v prostor prinesla košček sonca. Zvoki harmonike, ki jo je ob zaključku zaigrala učenka Nastja Krese, gotovo še danes pri marsikaterem obiskovalcu prireditve odmevajo in ga spominjajo na prijetno kulturno doživetje in druženje z našimi učenci. Po končani prireditvi so učenci šli med varovance, jim segli v roke in jim v spomin izročili skromna darilca- deteljice z drobceno pikapolonico ter napisom *Najboljše zdravilo za človeka je Človek*. V naših mislih pa so ob odhodu domov odmevali verzi iz pesmice, ki jo je napisala Nina Suhadolnik: »... *Saj izmed vseh vrst pomoči največ pomeni človeška nam toplina. Pozdrav, stisk rok, besede tri, so vredni več kot vsa zlatnina.*« Ponovno smo spoznali, kako malo je potrebno, da nekoga razveselimo, mu polpšamo trenutek, dan ali celo teden ter kako velik je ob tem tisti prijeten občutek, ki spremlja naša dobra dejanja.

■ **Tanja Šenica**, koordinatorica natečaja

Razstava PŠ Šmihel

Moj domači kraj

Na OŠ Žužemberk je že tradicija, da se njene podružnice vsako leto predstavijo z določeno temo. PŠ Šmihel se je v prejšnjih letih predstavila z temami kot so: Začutimo naravo; Živali – naše prijateljice; Ko bom velik, bom … V letošnjem šolskem letu nas je pritegnila tema, ki se nanaša na naš domači kraj. Predstavili smo kraje šolskega okoliša: Šmihel, Klečet, Draščo vas in Dešečo vas; pomembne osebnosti iz preteklosti, sedaj delujoče obrtnike; pomembne stavbe; zemljevid domačega kraja in makete pomembnih stavb. Razstavo smo obogatili s slikami in lepimi mislimi o domačem kraju.

Priprava te razstave nam je vzela kar precej časa, saj je na našem območju veliko omembe vrednih osebnosti in stavb. Pri pripravi razstave smo sodelovali zaposleni na PŠ Šmihel, učenci, nekateri starši in dve bivši učenki naše podružnice.

Podružnica se predstavi – Moj domači kraj.

Pod vodstvom učiteljev so si jo ogledali vsi oddelki centralne šole in podružnice, odprta je tudi za javnost.

■ **Mateja Bukovec** in **Jana Košiček**
učiteljici na PŠ Šmihel

Varna pot vsepovsod

V letošnjem šolskem letu smo se na PŠ Šmihel udeležili različnih likovnih natečajev in bili kar uspešni, saj smo dobili veliko nagrad. Natečaji, ki smo se jih udeležili: Nivea, National geographic junior, Moj prijatelj, Modri Jan, Cici umetnije, natečaj gasilcev, Pomagajmo – solidarnostna pomoč starejšim, natečaj zavarovalnice Triglav – Varna pot vsepovsod. Najbolj smo bili veseli izida natečaja zavarovalnice Triglav, saj smo prejeli zelo lepo nagrado. Učenci so dobili napihljive blazine, ki jim bodo še kako prav prišle v vročih poletnih mesecih ob hladni vodi. V naslednjem šolskem letu pa bodo dobili še drugi del nagrade. Udeležili se bodo programa preventivne vzgoje v cestnem prometu Jumicar, s pomočjo katerega se bodo na praktičen način poučili, kako se vesti v prometnem okolju. Po prometnem poligonu, opremljenem s prometnimi znaki, semaforjem in prehodom za pešce, se bodo popeljali z avtomobilčki na bencinski pogon. Tako bodo pridobili praktične izkušnje na že pridobljeno teoretično znanje o prometu in vedenju v prometnem okolju. Komaj že čakamo.

■ **Mateja Bukovec** in **Jana Košiček**
učiteljici na PŠ Šmihel

Žužemberk tretjič zapored kadetski prvak

V soboto, 7.5. 2011, je OK Šempeter organiziral zaključni turnir v državnem prvenstvu v starostni kategoriji kadetov (l. 1994 in mlajši). Na zaključni turnir četverice se je uspelo uvrstiti ekipam: MOK Krka Novo mesto, Maribora, SIP Šempeter ter Kekooprema Žužemberk. Tekmovanje je potekalo od meseca oktobra naprej, ko so ekipe odigrale kvalifikacije za uvrstitev v »A« ali »B« ligo. V »A« ligi je tekmovalo 12 ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini (vzhod, zahod). Dolenjsko sta na turnirju zastopali dve ekipi, ki sta v »A ligi – zahod« osvojili prvo in drugo mesto, ki sta vodili na zaključni turnir. Po končanem rednem delu, v katerem so ekipe odigrale 10. krogov, je prvo mesto v svoji skupini osvojila ekipa Žužemberka, drugo pa Novomeščani.

Dolenjski ekipi sta se v polfinalu srečali s štajerskimi. Medtem ko so se Suhokranjci v polfinalu z domačini mučili le v prvem setu, je imela ekipa Krke veliko težjo nalogo v drugem polfinalu proti Mariboru. Druga tekma je bila po dramatični končnici odločena šele v podaljšku podaljšanega 3. niza.

Rezultati polfinala:
SIP Šempeter : Kekooprema Žužemberk **0:2**
(23:25,12:25)

MOK Krka Novo mesto : Maribor **2:1**
(26:28, 25:22, 19:17)

Dolenjski »El classico«

Na OZS žal niso imeli posluha in občutka, kako pomemben bi bil ta finalni turnir za promocijo odbojke na Dolenjskem, ki ima dolgo in uspešno tradicijo, in so organizacijo finalnega turnirja tokrat dodelili OK Šempeter. Da bi si to zaslužili, pa sta dokazali obe dolenjski ekipi z uvrstitvijo v finale.

Igralci Žužemberka in Krke se med seboj zelo dobro poznajo, saj so se v ligi srečali 2-krat, pred finalnim turnirjem pa odigrali tudi dve pripravljalni tekmi, kjer smo skupaj pilili formo, vsi pa nastopajo skupaj tudi v šolskih ekipah svojih srednjih šol v Novem mestu.

Finale so bolje začeli Novomeščani, ki so ohranili zalet z dramatičnega polfinala, medtem ko so Suhokranjci začeli preveč zaspano, zato so jim kolegi iz Novega mesta ušli za kar nekaj točk in kazalo je, da bodo prvi set dobili igralci Krke. Ob tehničnem odmoru je bil rezultat 16:10 za Krko, potem pa so tudi Žužemberčani stopili na plin in po dobrih servisih Sergeja Drobniča in odlični igri v bloku in obrambi ujeli Krkaše in jih v končnici tudi prehiteli. Od rezultata 16:10 je ekipa Krke osvojila samo še 5 točk, medtem ko so jih Suhokranjci kar 15.

Po dobljenem 1. setu je Žužemberk zaigral bolje že od začetka in ekipi sta bili vseskozi izenačeni do 15. točke, ko je z dobrim servisom in odlično igro v bloku in obrambi ekipa Kekoopreme naredila razliko in jo zadržala do konca seta. V 3. setu se je ponovila slika iz 1. seta, vendar obratno. Bolje so začeli Žužemberčani, medtem ko ekipi Krke igra ni in ni stekla. Ob izidu 16:9 za Kekoopremo so igralci Krke še zadnjič poskusili priključiti rezultat, vendar jim preobrat ni uspel. Najbližje so prišli do 18:16, potem pa se je ponovila odlična končnica Žužemberka. Pričakovati je bilo, da bo finale trajalo več kot tri sete, vendar so Suhokranjci svojo nalogo opravili z odliko že po treh setih.

Rezultat finala:
Kekooprema Žužemberk : MOK Krka NM **3:0**
(25:21,25:19,25:19)

Za 3. mesto:
SIP Šempeter : Maribor **2:0**
(25:23,25:17)

Na turnirju so trenerji izbrali najboljše igralce. Iz Kekoopreme Žužemberk so zaslužene nagrade za najboljše igralce dobili:

- Najboljši igralec turnirja (MVP)
  Sergej Drobnič
- Najboljši libero
  Sašo Smrke
- Najboljši bloker
  Primož Vidmar

Vsi igralci, ki so prejeli nagrade za najboljše igralce, so se najprej zahvalili svojim soigralcem, brez katerih ne bi dobili teh nagrad in osvojili državnega naslova. Sergej Drobnič je postal najboljši igralec turnirja. Odbojkarske gene ima že prirojene, saj je njegov oče, Aleš Drobnič, sedaj trener Kočevja, nekdaj pa reprezentant slovenske reprezentance.

Tretjič zapored

Ko smo v Žužemberku v sezoni 2008/2009 prvič v zgodovini kluba osvojili kadetski naslov, nismo pričakovali, da bomo to ponovili še dvakrat zapored. Za tako majhen klub in okolje, iz katerega črpamo igralce, je to prav gotovo posebnost v slovenskem odbojkarskem prostoru, pa vendar nas bolj kot po svoji majhnosti poznajo po odličnih rezultatih tudi na turnirjih v tujini (Novi Sad, Zagreb, Modena, Pordenone, Monfalcone).

Ekipa kadetov, ki je osvojila naslov državnih prvakov v sezoni 2010/2011, je nekaj posebnega. Ne izstopajo po količini opravljenih treningov ali neverjetnem talentu. Ta ekipa je predvsem zelo homogena, kjer ne izstopa posameznik, ampak ekipni duh; v ekipi so vsi zelo pozitivne osebnosti, ki ne poznajo besed »ne morem« in »ne bo nam uspelo«; vsi so zelo pametni fantje, ki razumejo igro in znajo sprejemati informacije ter jih vnovčiti na igrišču. Ko zložimo vse skupaj, dobimo državne prvake. To so: Žiga Vidmar, Matic Novak, Sergej Drobnič, Matevž Longar, Jan Gačnik, Primož Vidmar, Sašo Smrke, Domen Škufca, Miha Kostevc, Tomaž Pucelj, Simon Koncilja, Nejc Papež, Miha Zupančič in trener Jernej Rojc.

Odbojkarski klub Žužemberk je bogati zbirki medalj in odigranih final dodal še eno, ki smo je vsi trenerji in prijatelji kluba izjemno veseli in nanjo zelo ponosni.

Jernej Rojc, trener

Med najboljšimi na svetu

Žužemberška odbojkarja **Jan Brulec** in **Valentin Turk**, člana odbojkarskega kluba Krka, sta odlično nastopila na mladinskem svetovnem prvenstvu v odbojki na mivki v Umagu na Hrvaškem in na koncu osvojila deveto mesto. Po odličnih predstavah v kvalifikacijah in skupinskem delu na glavnem turnirju sta 25. junija v osmini finala z 1:2 izgubila z Rusoma Vjačeslavom Kirienkom in Vasilijem Andrianovom, ki sta lani osvojila naslov evropskih prvakov.

Dušan Sadar tudi letos na Festivalu narečnih popevk

Na javni razpis za sodelovanje na Festivalu narečnih popevk 2011, ki bo 11. septembra v Veliki dvorani SNG Maribor, je prispelo 45 skladb. Strokovni komisiji, ki so ju sestavljali dr. Zinka Zorko, dr. Mihaela Koletnik in Mojca Maučec za besedila ter Ivo Umek, Urška Čop – Šmajgert in Gregor Stermecki za glasbo, sta med prijavljenimi deli izbrali 12 skladb in med njimi je že tretjič zapored skladba v suhokranjskem narečju. Tako kot lani bo naše narečje zastopal Dušan Sadar, tokrat skladba nosi naslov »Nejsmvejdu«, avtor besedila in melodije pa je Matej Kocjančič. Dušan je ob tej priložnosti za Suhokranjske poti povedal: »*V veliko čast mi je, da bom ponovno lahko zastopal svoje narečje na najstarejšem slovenskem popevkarskem festivalu. Lanska izkušnja je izredno pozitivna in letos bom poskusil napraviti še korak naprej od šestega mesta, ki sem ga osvojil lani. Skladba je lahkotnejša in je v reggae ritmu, ki mi izredno ustreza in prepričan sem, da se bo v njenem tragikomičnem besedilu spoznal marsikdo. Veselim se vsakega suhokranjca, ki si bo vzel čas in moj nastop spremljal v neposrednem prenosu11.septembra ob 20:00 na TV Slovenija.*«

Matej Kocjančič

**"KRKA VALOVI, ŠUMI, DERE ČEZ SLAPOVE,
ŠTEJE URE ALI DNEVE ..."**

Ob lepi zeleni lepotici, ki se vije in šumi, stoji izletniška kmetija MEDEN. Vsak človek lahko tukaj najde nekaj zase. Postregli vam bomo s hrano iz krušne peči, domačim kruhom, na jasi je lep prostor za piknike, zaključene družbe in seveda obilo dobre kapljice.

Odprto imamo vsak dan, od 15. ure naprej.

Vljudno vabljeni.

KOTIČEK ZA PODJETNIŠTVO IN REGIONALNI RAZVOJ

RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO d.o.o.
Ljubljanska c. 26, 8000 Novo mesto
Tel: 07/33 72 980, fax: 07/33 72 981
e-pošta: razvojni.center.nm@siol.net

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

JAVNI POZIV
K ODDAJI VLOG ZA IZBOR DELODAJALCEV V ENOTNO REGIJSKO ŠTIPENDIJSKO SHEMO (RŠS DOLENJSKA) ZA ŠOLSKO/ŠTUDIJSKO LETO 2011/2012

Namen javnega poziva je ugotoviti kadrovske potrebe delodajalcev, za katere bodo razpisane štipendije iz enotne Regijske štipendijske sheme za Dolenjsko (v nadaljevanju RŠS Dolenjska) v letu 2011.

Predmet javnega poziva je izbor delodajalcev za vključitev v RŠS Dolenjska v šolskem/študijskem letu 2011/2012. Na osnovi izbora bodo delodajalci vključeni v instrument izvajanja RŠS Dolenjska, ki se bo predvidoma sofinanciral iz sredstev Evropskega socialnega sklada v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013.

Na javni poziv se lahko prijavijo gospodarske družbe in samostojni podjetniki s sedežem na območju razvojne regije. Delodajalci, ki se želijo s svojimi potrebami vključiti v štipendiranje iz štipendijske sheme, zagotovijo polovico (50%) potrebnih sredstev za izplačilo štipendij, po končanem šolanju pa štipendista zaposlijo na ustreznem delovnem mestu. Podrobneje so pravice in obveznosti delodajalcev, štipendistov in štipenditorja urejene v Pravilniku o izvajanju enotnih Regijskih štipendijskih shem (pravilnik) in Pogodbi o štipendiranju.

Rok za oddajo vlog je **20. 8. 2011**.

Vloge se bodo odpirale vsakega 20. v mesecu do datuma zaprtja poziva.

Prednost pri črpanju sredstev za štipendije bodo imeli delodajalci glede na datum prejema vloge pri štipenditorju. Hkrati bodo njihove potrebe mesečno informativno objavljene na spletni strani razvojnega centra.

Vlogo na javni poziv oddajo delodajalci na predpisan način na prijavnem obrazcu, ki ga dobijo na spletni strani www.rc-nm.si/projketi/stipendijskashema , na sedežu Razvojnega centra Novo mesto d.o.o., Ljubljanska c. 26, 8000 Novo mesto, naročijo pa ga lahko tudi na številki 07/33 72 984 ali na e-naslovu: miljana.balaban@rc-nm.si.

INSTALACIJE JANI
OGREVANJE IN VODOVOD
Janko Prijatelj s.p., Dolnji Križ 12, Žužemberk
041 629 641

Šmarnica je večna …

Šmarnica je večna, je hišica nesrečna, kjer je pijanček hišni gospodar..se glasi refren pesmi štajerskih posebnežev ansambla Frajkinclari, ki je kasneje postala tudi študentska himna.

Šmarnice in drugih sorodnih križancev tudi osemdeset let stara obsodba na zgolj domačo rabo ni uspela izkoreniniti in je šmarnica kot taka še vedno zelo priljubljena. Na prehodu iz 19. v 20. stoletje sta trsna uš in plesen uničili tedanje vinograde. Ureditev novih vinogradov je zahtevala nov način razmnoževanja in seveda ponovno izbiro sort. Evropsko trto so začeli cepiti na ameriško, ki je bila tedaj bolj odporna proti trsni uši. S cepljenjem so se v naših vinogradniških krajih pojavile nove odpornejše sorte. Po izbruhu zlate trsne rumenice pred kratkim na območju vinogradov v Straži, ki je prizadela predvsem vinograde s samorodnico so se pojavila mnoga vprašanja o krčenju samorodnice. Po evropski direktivi se lahko vino prideluje le iz sort, ki jih članica uvrsti v svoj trsni izbor, ostale sorte pa je potrebno izkrčiti. Pridelovalce samorodnice pa je rešil člen, ki določa, da takšnih površin ni potrebno izkrčiti, če je pridelava namenjena izključno za porabo v gospodinjstvu pridelovalca vina.

1. maja 2011 je bilo na Frati podelitev priznanj in medalj 3. ocenjevanja vin samorodnih vinskih trt, katerih vina so namenjena za domačo uporabo. Ljubitelje in pridelovalce samorodnice od Trebnjega, Šentruperta, Kitnega vrha do Žakanja na Hrvaškem sta v uvodnem delu programa, v katerem so se predstavile ljudske pevke in godci, pozdravila predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in podžupan Občine Žužemberk Jože Šteingel.

Kot kaže ocenjevanje, je ljubiteljev tega vina vse več. » Prvo ocenjevanje smo malo za hec, bolj kot zares opravili leta 2009 s 34 prejetimi vzorci, leto kasneje jih je bilo že 72 in letos kar 82 vzorcev,« je povedal predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in dodal, da je za ekološko pridelano šmarnico zanimanje vse večje. Letos je komisija pod vodstvom Ludvika Legana na mizo prejela nekaj zares odličnih vzorcev, med katerimi pa ni bilo izločenih. Kaže na veliko zavest in znanja pridelovalcev, ki so na pokušino v dveh steklenicah prinesli več različnih sort samorodnice. Le-te je komisija porazdelila v več kategorij: šmarnico, mešano rdeče, amerikan, amerika –polsladko in šmarnico-polsladko. Organizator je podelil več pohval, srebrnih in zlatih priznanj, pa tudi dva šampiona. Laskavi naslov sta prvič prejela družina Bradač iz Loške vasi za vino amerikan-polsladko in Robert Stopar iz vasi Sela pri Straži za pridelano šmarnico-polsladko. Oba sta bila z doseženim rezultatom izredno zadovoljna.

» Za šricar je najboljša šmarnica, ki jo pridelujemo v vinski gorici Reber pri Ljubnu«, je dejal Karol Stopar, ki pomaga sinu Robertu pri delih v vinogradu. Ob Stoparjevim vinogradu so levo in desno posajene cepljene žlahtne trte, a domači vztrajajo pri šmarnici. Marko Bradač prideluje šmarnico v strmi soteški gori. » Pridelamo okoli 1500 litrov šmarnice, še na star način, ob lesenih kolih, brez sodobne žične opore in betonskih stebrov,« pove Bradač in doda, da je vino namenjeno le domačim, prijateljem in dobri družbi, zori pa v stari kleti zidanice na gori.

S. Mirtič

Mednarodna delavnica »**Everybody speaks teamwork**«

V Žužemberku je pod okriljem Društva Center za pomoč mladim sredi junija potekla mednarodno usposabljanje na temo timskega dela. Usposabljanja, ki ga sofinancira Evropska komisija v okviru programa Mladi v akciji, se je udeležilo 16 mladinskih delavcev iz 9. evropskih držav (Švica, Nemčija, Italija, Poljska, Slovaška, Litva, Estonija, Turčija in Slovenija), ki z mladimi delajo na različnih projektih.

Na enotedenskem seminarju so pridobili različna znanja o tem, kako sodelovati in komunicirati v timu. Prvi del usposabljanja je potekal v obliki delavnic, v drugem delu pa so se preizkusili v praksi, pripravili so tudi timsko kuhinjo in organizirali timski rafting po Krki.

Vodja projekta Gregor Rožanc je povedal, da je timsko delo ena od najpomembnejših socialnih veščin, zato so se na Društvu Center za pomoč mladim tudi odločili, da pripravijo usposabljanje, ki so ga poimenovali »Everybody speaks teamwork«.

Vodja projekta Gregor Rožanc po uspešno izpeljani timski kuhinji, na katerih so preizkusili dobrote iz številnih držav. FOTO Urednik

Zlata poroka

Pavla in Ciril Nahtigal

Zakonca Pavla in Ciril Nahtigal z Dvora sta 29. aprila praznovala zlato poroko. Ob petdesetletnici skupnega življenja smo ju obiskali člani UO DU DVOR in jima zaželeli še vrsto zdravih in srečnih skupnih let. Skupaj smo preživeli prijetno popoldne, zakonca sta se ob pogovoru spominjala svojih prvih skupnih let, ko jima ni bilo postlano z rožicami, a sta s trdim delom in vztrajnostjo premagovala vse težave. Bila sta pridna delavca v tovarni Novoles in s skupnimi močmi sta si na Dvoru postavila lep dom. V zakonu sta se jima rodila dva sinova. Sin Dušan, ki živi z družino v domači hiši, jima je v pomoč in podporo. Zlatoporočencema jesen življenja lepša vnukinja Nastja, ki je do njiju pozorna in predvsem stari mami polepša marsikatero urico. Gospa Pavla pa ima še eno ljubezen. To so rože. Hiša in njena okolica je obdana s cvetjem. Na vsakem koraku začutiš delo pridnih in skrbnih rok. Naj bo še dolgo tako.

Vida Bukovec

Hermina in Jaka Koren

V nedeljo, 8. maja, sta slovesno zaobljubo po petdesetih letih skupnega življenja obnovila zlatoporočenca Hermina in Jaka Koren iz Žužemberka. Dan poprej je pred Korenovo hišo v ulici Stranska vas zapela pesem, oglasila se je harmonika, slovesen dogodek pa so sovaščani in prijatelji obeležili z mlaji. Hermina, po domače Bildova iz Zafare, se je rodila 25. 8. 1936 kot prvorojenka, mož Jaka pa se je rodil 15. julija 1931 leta. Petdeset let je minilo od daljnega 30. aprila leta 1961, ko ju je v cerkvi sv. Miklavža poročil tedanji župnik Stanko Mehle. S trdim delom na kmetiji sta v krščanskem duhu vzgojila štiri otroke: Jaka, Jožeta, Marjeto in Štefana, izredno topel odnos pa imata tudi do sorodnikov in sovaščanov na desnem bregu reke Krke. »Izkazujeta velikodušno pomoč, kjerkoli je to potrebno,« so v nagovoru poudarili sosedje iz soseske sv. Roka in se jima zahvalili za to danost. Življenje ni bilo lahko, prežeto je bilo z žalostnimi in veselimi trenutki, a teh je bilo z leti več, tudi z rojstvi vnučkov. Slovesno zahvalno mašo za zlatoporočenca je v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata daroval domači župnik Franc Vidmar, ki je obema slavljencema še posebej čestital, čestitkam pa so se pridružili tudi številni sorodniki ter prijatelji. Ob navzočnosti vseh otrok in vnukov, pa tudi številnega sorodstva, so edinstveni dogodek za vso Korenovo družino družno proslavili.

S. Mirtič

FOTO S. Mirtič

Jubilanti – 80 let

Alojz Gorenčič

V maju, najlepšem mesecu v letu, ko so travniki polni pisanih cvetlic, se je pri Gluščevih, v Velikem Lipovcu, kot šesti izmed dvanajstih otrok rodil **ALOJZ GORENČIČ**.

Prav njega, »sredinca«, kot pravi sam, je oče izbral za naslednika na gruntu. Vajen vseh del je prevzel njegovo poslanstvo. Obdeloval je polje, skrbel za vinograd, redil govedo in prašiče, da je bilo za praznike kaj »mesnatega« in priboljšek po trdem delu. Kmetijo je posodabljal; postavil nov hlev in bil med prvimi, ki so v Vel. Lipovcu imeli traktor.

Pri osemindvajsetih se je oženil z vaščanko, Praznikovo Veroniko. K hiši je prišla odlična kuharica in gospodinja, ki zna poskrbeti prav za vse. Pred dvema letoma sta praznovala zlato poroko. Vesel je, da je doživel ta dan; v spomin nanj s ponosom nosi zlat obroček.

Z ženo sta ob očetovi hiši zgradila nov dom, se vanj preselila, podrla staro hišo, prostor pa zasadila z grmovnicami in rožami. Alojz se ni nikoli redno zaposlil; opravljal je le priložnostna dela. Z ženo sta h kruhu spravila štiri otroke, ki so jima podarili deset vnukov. Na vse sta ponosna, a žalostna ob dejstvu, da jima je drugorojenec, ki je že nasledil očeta, pred devetimi leti umrl.

Ko beseda nanese na zdravje, pravi, da je kar dobro, le noge mu malo nagajajo. Rad in veliko bere, predvsem časopise. Na tekočem je z dogodki in s politiko. Na televiziji od vsega najraje pogleda dober akcijski film.

Z delom se ne obremenjuje. Rad gre v vinograd in v hlev pogledat, kako napreduje 25 glav goveda in 5 konj. Vesel in zadovoljen je, da snaha in trije vnuki tako lepo nadaljujejo z delom, ki ga je začrtal on.

Članice KORK Žužemberk smo ga obiskale nekoliko pozneje, a nas je bil kljub temu vesel. Med sproščenim klepetom smo se razvedrili in nasmejali. Razšli smo se z željo, da se še srečamo.

■ **Helena Glavič**

Ljuba Šenica

Zalaščkova iz Žužemberka, Jurčičeva ulica

Ga. Ljuba je v mesecu juniju praznovala svoj visoki jubilej 80-let v krogu svojih domačih in krogu članov Društva upokojencev, Rdečega križa in Zveze borcev Žužemberk.

Ga. Ljube ni potrebno še posebej predstavljati, saj jo večina Suhokranjcev, še posebno starejša generacija, dobro poznajo, ker je v obdobju svojega dela na matičnem uradu med drugim poročila tudi večje število Suhokranjcev in lahko se pohvali, da večina teh zakonov še danes drži.

Rodila se je v Žužemberku in svoja mlada leta preživljala s starši, sestro in bratoma v težkih vojnih razmerah. Po končani vojni se je leta 1949 zaposlila na matičnem uradu pri KLO Žužemberk, pozneje pa pri mestni občini Maribor.

Zaradi velikega domotožja se je po nekaj letih vrnila v domači kraj in nadaljevala z delom matičarke pri občini Žužemberk in Novo mesto in delala kot vodja krajevnega urada Žužemberk in matičarke vse do upokojitve. Poleg svojega dela je bila še tajnica socialne komisije pri KS, delala za TO in CZ in druge organizacije. V RK je bila še od same ustanovitve leta1947 in je še danes aktivistka te organizacije in članica odbora. Vsem občanom, ki so se nanjo obrnili, je pomagala pri sestavljanju raznih prošenj, ki so jih posredovali na višje organe. Za njeno delo so ji zelo hvaležni, sama pa pravi, da ima osebno zadoščenje, da je lahko pomagala drugim.

V letu 1959 si je s svojim sopotnikom Jožetom ustvarila družino in dom. V zakonu je rodila hčerko Jano in Anico, ki je v starosti 25 let tragično preminila in mami zapustila 15 mesečno vnukinjo Andrejo. Tragična smrt hčerke ji je pustila velike posledice.

Že več let je tudi članica Literarnega kluba upokojencev Slovenije, s sedežem v Mariboru, je pa tudi članica literarne sekcije pri DU Žužemberk in je s svojim pesmicami popestrila prenekatero prireditev v Žužemberku in tudi nastopala na prireditvah v sosednjih DU. Za svoje delo je prejela več priznanj in pohval.

Člani DU in RK Žužemberk smo jo ob tej priliki obiskali, ji za visoki življenjski jubilej iskreno čestitali, ji zaželeli še veliko zdravih in ustvarjalnih dni v krogu najdražjih ter jo skromno obdarili.

Jubilanti – 90 let

Vida Blatnik

Po domače »Štalarjeva« iz Klečeta

Dne 25. 5. 2011 je praznovala svoj visoki življenjski jubilej – 90 let naša upokojenka ga. BLATNIK VIDA iz vasi Klečet (Šmihel pri Žužemberku). Rojena je bila v Budganji vasi v družini s 6 otroki. Svoja mlada leta je preživela ob delu na kmetiji in v mlinu, ki so ga imeli njeni starši.

Prvi zakon z možem Francem je trajal samo nekaj let, saj je moža izgubila v vojni vihri in tako ostala sama na kmetiji. Po nekaj letih je spoznala svojega drugega moža Staneta iz iste vasi, se z njim poročila, a kljub velikemu pričakovanju ji usoda ni namenila sreče z otroki. Zelo dolgo je skrbela za svojo mamo, ki je tudi dočakala visoko starost - 91 let.

Ko je izgubila še drugega moža leta 1999, je ostala sama na kmetiji, zato se je k njej priselil nečak Martin z družino in izpolnila si je želja, da je hiša polna otrok.

Ga. Vida se kljub letom še dobro drži in je zadovoljna z oskrbo njenih najbližjih.

Ob tem visokem jubileju ji je prišel čestitat tudi župan občine Žužemberk Franc Škufca. Skupaj s predstavnik KO RK Šmihel in DU Žužemberk smo ji zaželeli še veliko zdravja in prijetnih uric v krogu domačih ter jo skromno obdarili.

■ **Cajnko Tinca**, tajnik DU

Znate prepoznati melanom?

Melanom je maligni tumor kožnih celic melanocitov. Je zelo nevarna vrsta kožnega raka, saj zelo hitro zaseva v druge organe, vendar je v primeru zgodnjega odkritja ozdravljiv.

Melanociti so kožne celice, ki ležijo v spodnjih plasteh povrhnjice. So enakomerno razporejeni po koži in tvorijo zaščitni pigment melanin. Melanin je vzrok za obarvanost kože, hkrati pa ščiti kožne celice pred škodljivimi ultravijoličnimi žarki. Melanocite najdemo tudi na sluznicah.

Melanociti se lahko brez posebnega razloga namnožijo na nekaterih delih kože in se začnejo združevati v skupke, ki so na koži vidni kot melanocitni nevusi. Laiki jih imenujejo tudi pigmentna ali materina znamenja.

Melanom se lahko razvije iz kakršnega koli melanocita na koži ali v sluznicah. Lahko nastane iz melanocita v nevusu ali iz melanocita na nespremenjeni koži, kar opažamo pogosteje.

Na koži ves čas nastajajo nova znamenja. Med njimi je lahko tudi melanom, ki ga je na začetku težko ločiti od navadnega znamenja. Znamenja se z leti spreminjajo, rastejo, spreminjajo barvo in obliko ter se dvignejo nad raven kože. Melanom se prav tako spreminja, navadno hitreje kot znamenje.

Melanom se lahko pojavi pri komur koli, vendar pa je pri nekaterih ljudeh tveganje za pojav melanoma večje. Večja nevarnost obstaja pri svetlolasih, svetlookih in svetlopoltih ljudeh, ki so zlasti v mladosti pogosto izpostavljeni sončnim žarkom in ki so večkrat utrpeli opekline. Večje tveganje je značilno tudi pri ljudeh, katerih ožji sorodnik je imel melanom, starejših ljudeh in tistih, ki imajo veliko znamenj. Prav tako obstaja večje tveganje za pojav novega melanoma pri ljudeh, ki so že imeli melanom.

Za zgodnje odkritje melanoma je zlasti pomembno dobro samoopazovanje. Pregledati moramo celotno telo, pri tem pa ne smemo pozabiti hrbta, podplatov, pazduh in lasišča. Ko opazujemo spremembe na koži, moramo biti pozorni na tista znamenja, ki se pojavijo na novo in se spreminjajo, ter na obstoječa, ki se spreminjajo. Pomembno je razlikovanje med benignimi in malignimi spremembami. Pri samoopazovanju uporabljamo sistem ABCDE. Benigne, nenevarne spremembe so navadno manjše, enakomerno obarvane, ostro omejene in simetrične. Melanom je asimetričen (A – asimetry), nepravilnih robov (B – border), večbarven (C – colour), večji od 5 mm (D – diameter) in raste (E – elevation). Včasih lahko srbi. Pri napredovali obliki se lahko pojavi tudi krvavitev.

Ker so melanomi lahko videti zelo različno in se ne spreminjajo vsi po sistemu ABCDE, je za zgodnje odkritje melanoma pomemben tudi dermatološki pregled. Dermatologi pri pregledu uporabljamo dermatoskop, t.j. sistem leč s posebno osvetlitvijo, ki nam omogoča povečan prikaz kožnih sprememb in s tem razločevanje struktur v zgornjih slojih kože. Na podlagi dermatoskopskih značilnosti prepoznamo melanom, še preden lahko spremembe opazimo s prostim očesom.

Poleg rednih preventivnih pregledov pri dermatologu in rednega samoopazovanja je za preventivo melanoma pomembna tudi zaščita pred sončnimi žarki. Pomembno je izogibanje soncu med 11. in 16. uro ter zaščita z oblačili, pokrivali in očali. Po delih telesa, ki jih ne moremo zakriti z oblačili, moramo nanesti kremo z visokim zaščitnim faktorjem.

■ **Nataša Grebenšek**, dr. med.
Dermatovenerološka klinika, UKC Ljubljana

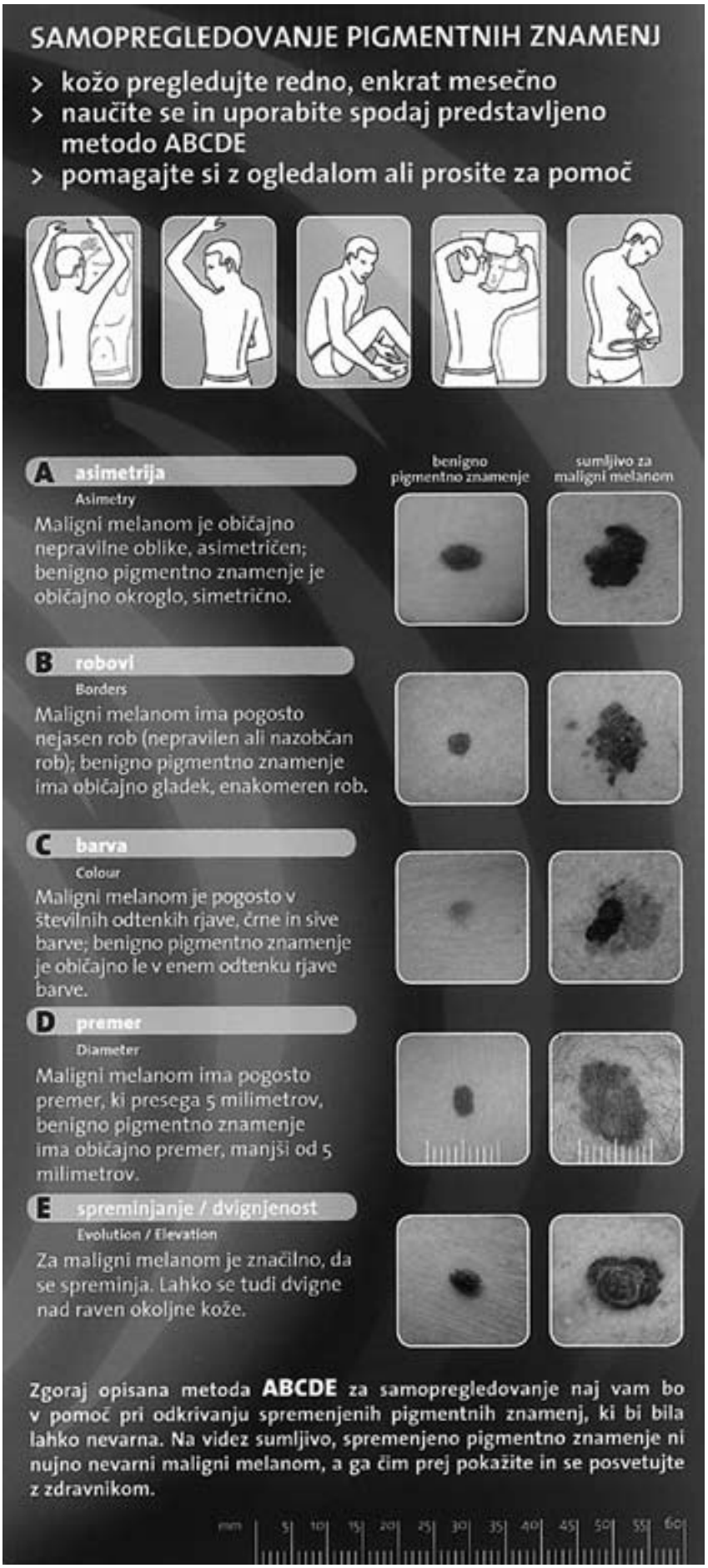

IN MEMORIAM

Janez Pavel Gliha

(1937 – 2011)

Janez Pavel Gliha je bil zaveden Žužemberčan v pravem pomenu besede, saj je življenje posvetil svojemu rojstnemu kraju. Rodil se je 24.6.1937, ko so dnevi najdaljši, v številčni obrtniški družini in kot deseti novorojenec. Že kot deseti otrok je imel to čast, da mu je bil boter sam knez Pavel Karađorđević, regent Kraljevine Jugoslavije, zato je Janez dobil še drugo ime-Pavel. Med drugo svetovno vojno je številčna družina izgubila očeta in vse breme za preživetje je prevzela mati.

Janez Pavel Gliha, po domače Jakčev Janez, je bil vedno družbeno aktiven fant in mož. V mladosti je v domačem ansamblu z igranjem na trobento razveseljeval ljudi in ljudi je imel nezmerno rad, rad je imel družbo, rad je z ljudmi govoril in rad se je veselil. Z ženo Jožico si je ustvaril družino in ob delu tudi študiral ter pridobil naziv višji veterinarski tehnik.

Njegovo osebno poznanstvo s šmihelskim župnikom Alojzijem Zupancem mu je omogočilo, da je spoznaval in odkrival bogato zgodovino Suhe krajine in zgodovina je bila eden izmed njegovih najljubših hobijev.

Izjemno je bil aktiven tudi v takratnem Gasilskem društvu Žužemberk; bil je tudi njegov dolgoletni predsednik in v času predsedovanja eden izmed glavnih pobudnikov pobratenja z gasilci iz Belavićev iz Republike Hrvaške. V zadnjih letih je bil aktiven veteran.

Aktiven je bil tudi v gledališki skupini, ki je takrat pod vodstvo Mimice in Srečka Kodreta gostovala in navduševala občinstvo po Dolenjski in Sloveniji.

Ob prvih pobudah za ponovno ustanovitev turističnega društva v Žužemberku je bil Janez eden izmed glavnih pobudnikov, da se društvo ustanovi in da se pridruži tudi Dvor in širše okolje takratne KS Žužemberk. Kmalu po ustanovitvi sta Janez in njegova žena Jožica predstavila žensko pokrajinsko nošo Suhe krajine, ki jo je po raziskavah opisal učitelj Povše.

Kmalu je imelo turistično društvo že kar desetino ženskih noš in iz tega je ravno na Janezovo iniciativo nastala pevska skupina, on pa njen neločljivi del. Ljudske pevke so postale poznane po vsej Sloveniji, pa tudi v tujini. Njegovo poznavanje zgodovine in sposobnost javnega nastopanja sta bili zagotovili, da bomo zmogli uspešno izpeljati tudi prvi organiziran in voden sprejem po žužemberškem gradu. Tako je Janez postal tudi turistični vodič in poznan kot trški mož. Bil je tudi eden izmed treh edinstvenih licitatorjev obujenega starega običaja kračevanja.

Po poškodbi hrbtenice je okreval z neizmerno voljo in vztrajnostjo ter postal tudi član humanitarnih društev. Smrt žene ga je zelo prizadela, zato se je še aktivneje vključil v turistično vodenje ter uspešno naredil tečaj za licenciranega turističnega vodnika.

Zmeraj je rad pomagal in s svojo humanostjo in požrtvovalnostjo se je izkazal, ko je iz reke Krke rešil štiri turistke in za to prejel mnogo pohval v domovini in v Rusiji. Prejel je mnoga gasilska priznanja, priznanja turističnega društva in turistične zveze Dolenjske in Bele krajine, prejel je tudi bronasti grb Občine Žužemberk.

Janeza Pavla Gliho bomo pogrešali. Z njim smo se veselili, spoznavali Suho krajino in domovino, prisluhnili neverjetnim zgodovinskim pripovedim, ki jih je znal na samosvoj način povedati samo Jakčev Janez.

Bil je trden, močan mož, saj ga tudi nevarna bakterija, ki jo je dobil ob zahtevnem operacijskem posegu, ni zlomila. Kot se je kasneje izkazalo, pa ga je nalomila.

Na zadnjo pot je bil pospremljen v velikem številu in v turističnem društvu smo mu neizmerno hvaležni za vse, kar je storil za Žužemberk in Suho krajino. Na njegovo delo bomo ohranjali trajen spomin, tako kot je poznana njegova recitacija.

Žužemberk, oj Žužemberk,
ti kraj prečudoviti,
z vencem rodnega polja,
z vinskimi griči, gozdovi
in z reko Krko si obdan,
zato ni čudno,
da si v vsej svoji lepoti od
mnogo, mnogo popotnih občudovan.

Janezu Pavlu Gliha smo hvaležni za vse zgodbe, za pripravljenost vedno pomagati, za pogum in samozavest, s katero je očaral mnoge obiskovalce. Ne bomo ga nikoli pozabili.

■ **Vlado Kostevc**, predsednik TD Suha krajina

ZAHVALA

Rafael Vidmar

(1935 – 2011)

Bolečino se da skriti,
tudi solze včasih zatajiti.
A ti ne veš dragi ata kako zelo boli,
ker tebe v našem domu zdaj več ni.

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste z nami delili žalost in bolečino ob nenadni izgubi našega dragega ata Rafaela Vidmarja iz Šmihela 16 pri Žužemberku.

Posebna zahvala podjetjema Cookinox in Stelem, občini Žužemberk, župniku Urošu Švarcu in pevcem za opravljen obred ter pogrebni službi Marije Novak iz Žužemberka.

Žalujoči:
žena Ana, sin Rafael, hčerki Ana in Slavka z družinami.

SUHOKRANJSKE Poti

CENIK OGLAŠEVANJA V SUHOKRANSKIH POTEH

V Suhokranjskih poteh lahko oglašujejo posamezniki, ustanove in podjetja razna reklamna sporočila, zahvale in druge informacije. Oglaševanje je možno le na notranjih straneh v črno-beli tehniki.

Cene oglaševanja:

na drugi ali predzadnji strani	1/1	okvirna mera (19 x 25) cm	**360,00 EUR**
	1/2	(19 x 12,5) cm	**180,00 EUR**
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	**90,00 EUR**
	1/8	(4,5 x 6) cm	**45,00 EUR**

na notranjih straneh	1/1	(19 x 25) cm	**240,00 EUR**
	1/2	(19 x 12,5) cm	**120,00 EUR**
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	**60,00 EUR**
	1/6	(6 x 8,5) cm	**40,00 EUR**
	1/8	(4,5 x 6) cm	**30,00 EUR**
	1/9	(4,5 x 5) cm	**26,70 EUR**

Društvom, klubom in zvezam s sedežem v Obcini Žužemberk je omogočeno brezplačno oglaševanje do 1/8 strani!

Uredništvo

foto video studio Maver

Vas vabi v
PRENOVLJENI STUDIO
nudimo vam:
digitalne fotoaparate
okvirje
poročne in ostale albume
...

NOVO
SONČNA OČALA za vse starosti
moške, ženske in otroške URE
TERMOMETRE

POSEBNA PONUDBA:
digitalne fotografije 10x15
nad 100 kom. samo 0,08 € na kos
DARILO: povečava po želji

VABLJENI !

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

@ NVZU DOLENJSKA
ric. Razvojno izobraževalni center Novo mesto
Naložba v vašo prihodnost

Že 7 let v vašem kraju!

Nudimo brezplačno pomoč pri:

SVETOVALNO SREDIŠČE NOVO MESTO

- iskanju zaposlitve
- pisanju vlog za zaposlitev
- izbiri novega poklica
- učenju določenega predmeta (npr. za poklicne in strokovne šole)
- izpolnjevanju raznih obrazcev (vpis v vrtec, šolo …)
- dajemo informacije o izobraževalnih programih ter finančnih pomoči pri šolanju …

Obiščite nas v prostorih **Občine Žužemberk (sejna soba) vsako sredo od 13.00 do 16.00** ali pokličite na telefon **07 393 45 52 ali 031 701 191** (Tina Kržišnik).

Ne spreglejte:

- prijavite se na razpis in si **povrnite si stroške šolnine** (do vključno V. stopnje izobrazbe)
- drugi prijavni rok za vpis na študij

FS AVTOPRALNICA
Žužemberk
Telefon: (07) 38 85 500
(07) 38 85 505

OSNOVNO PRANJE,
VOSKANJE,
PRANJE PODVOZJA

PRANJE
OSEBNEGA
AVTOMOBILA

DIMNIKARSTVO

ANA JELANČIĆ s.p.
tel.: 07 816 20 60

Ribniki 12 8290 Sevnica
GSM: 031 320 900
Fax: 07 816 20 61
ana.jelancic@siol.net

Dimnikarstvo Ana Jelančič s.p. edino pooblaščeno za izvajanje dimnikarskih storitev na dimnikarskem območju Žužemberk .

051 390 901 – dimnikar **Robert**
051 680 922 – dimnikar **Klemen**

Vsem uporabnikom kurilnih in dimno vodnih naprav smo na voljo tudi na tel. št. 07 816 20 60, 07 492 05 90 ali 031 320 900.

Kolektiv s 30-letno tradicijo
Dimnikarstvo Jelančič

Fotografi, na plan

Vabimo ljubiteljske fotografe, da zabeležite različne ljudske in glasbene dogodke, sejme, obletnice društev in dogajanja v vašem kraju. Najboljšo poslano fotografijo bomo objavili v Suhokranjskih poteh, avtorja pa nagradili. Fotografije pošljite na naslov: suhokranjske.poti@zuzemberk.si za rubriko »Fotografi, na plan«. Tokrat nagrajujemo zanimivo fotografijo razbesnele narave, ki ni skoparila s strelami. Posnel jo je Robert Resnik in prejme nagrado našega sponzorja.

Urednik

POGREBNE STORITVE

Marija Novak s.p.
Reber 2a, Žužemberk
Tel.: 07/38 88 100
GSM: 031/876 276

Nudimo pogrebne
in pokopališke storitve
na območju občine Žužemberk

Koncesionar v Občini Žužemberk

SLIKOPLESKARSTVO
VIDIC
IN FASADERSTVO

Darko VIDIC s.p., Suhor 18, 8350 Dolenjske Toplice
gsm: 041/ 592-841

- **BELJENJE, KITANJE NOTRANJIH PROSTOROV**
- **BARVANJE OKEN, VRAT, NAPUŠČA**
- **BARVANJE VSEH VRST FASAD**
- **SUHOMONTAŽNE STORITVE KNAUF** (mansarde,spuščeni stropi,napušči)
- **IZDELAVA FASAD** (stiropor,kamena volna)
- **IZKOPI IN UREDITEV DVORIŠČ Z MINI BAGROM**

- **GSM: 041/592-841**
- **TEL/FAX: 07/3065-697**
- **E-MAIL: darko.vidic1@siol.net**

Odkrivamo stare fotografije

Na fotografijo, ki smo jo objavili v 41. številki, smo prejeli le en odgovor. Odgovor, katerega bomo nagradili, nam je poslala Milka Podržaj, Gabrovčec 5a, Krka. Prepoznala je fotografijo učencev in učenk 4. razreda nižje gimnazije Žužemberk iz leta 1954 in zapisala takole:

"Pred enim tednom mi je moj sošolec in sosed prinesel vašo revijo in pokazal sliko ter me vprašal, če jo poznam. Takoj sem mu pokazala originalno sliko, na kateri so vsi moji sošolci in sošolke, med njimi tudi jaz. Ker imam dober spomin in poleg tega vse njihove podpise, vam jih tudi pošiljam. Nekaj jih je že pokojnih, med njimi tudi Vinko Muren, ki je takoj drugi dan umrl, za kar mi je zelo žal.

Zahvaljujem se tudi Tonetu Kocjančiču, da se je spomnil na te lepe mladostne dni, ki smo jih preživeli skupaj.

Moram vas pohvaliti, da imate čudovito revijo, ki je polna mojih lepih spominov na moj rojstni kraj in ljudi, ki skoraj vse poznam, posebno starejšo generacijo. Lepo vas pozdravljam.

Ravnatelj je Vute Slavko in razrednik.

Imena: Gričar Jožica, Sadar Anica, Hočevar Rezka, Pečjak Tončka, Štupar Majda, Jernejčič Marinka, Urbančič Marinka, Žnidaršič Ivanka, Kuhelj Malka, Hrovat Julka, Smolič Francka, Glavič Kristina, Majer Lojzka, Ozimek Dragica, Hočevar Cvetka, Koščak Anica, Strmole OLga, Hrovat Ivanka, Novak Pavla, Hrovat Cirila, Kocjančič Mici, Polančič Fani, Zabukovec Zofka, Hočevar Anica, Kocjančič Tonček, Novak Miro, Hren Vene, Muren Vinko, Legan Marjan, Trunkelj Francka, Kastelic Milka."

Vprašanje za staro fotografijo:

Tokrat objavljamo fotografijo ene izmed suhokrajnskih vasi na razglednici, ki je bila poslana davnega leta 1904. Zanima nas, katera vas je na fotografiji. Odgovore pošljite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, s pripisom "Odkrivamo stare fotografije" do 31. 8. 2011.

Za uredništvo: **Mojca Obrstar**

Poznate vaš kraj?

Na fotografiji v prejšnji številki je bila cerkev Janeza Krstnika v Mačkovcu. V uredništvo sta prispela dva pravilna odgovora. Nagrado prejmeta: **Alojzija Muhič**, Baragova 42, 8360 Žužemberk in **Tilka Primc**, Sadinja vas 12, 8361 Dvor. *Obema nagrajenkama čestitamo.*

Tokrat objavljamo fotografijo ceste. Napišite, kje se ta cesta nahaja in odgovore, najkasneje **do 31. 8. 2011**, pošljite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, s pripisom "**Poznate vaš kraj**".

Orumenele fotografije

Zanimivo fotografijo je na uredništvo poslal Robert Resnik iz Žužemberka. Na njej so njegova prababica Drenšek Katina, stara mama Zupančič roj. Drenšek Karmela Hermina in najmlajša Drenšek Mimi.

Fotografija treh Suhokranjk je nastala v Clevelandu daljnega leta 1920.

NAGRADNO VPRAŠANJE

»Zakaj imajo Šentjernejčani na strehah petelina in ne kure?« se sprašuje naš bralec Jože Kic. Vprašanje posredujemo našim bralcem. Čaka vas zanimiva nagrada!

Nagradna križanka

				SAMO-STOJNI PODJE-TNIK	RAZVOJ JAJČNIH CELIC	KOČEV-SKA SKUPINA	SREDSTV O ZA ČIŠČENJE	15. IN 21. ČRKA	FENOMEN BREZ F			SESTAVILA PETRA KASTELIC
										INŠTIT. ZA METALNE KONSTR.	LETOVI-ŠČE BLIZU BENETK	ERNEST RENAN
				GOSKA / MEH. SKUPINA				PEVEC NABER / MUSL. M. IME				
	KRAJ BLIZU ŽUŽEM-BERKA	PREVOZ, TRANS-PORT	ČASOVNI ZAIMEK									POD-ZEMNA ŽIVAL
LEP POZDRAV			AM. POLIT. PARKER							RONAN KEATING		
OLIVER REED			NEPRIPA D.KLUBU / 18. IN 5. ČRKA							LOU REED / ŽEN. IME		
NASPRO-TJE OD ZMAGE						OSKAR DANON / VRSTA RIBE			LETENJE / POZDRAV			
AVTO MOTO DRUŠTVO				PRVAK			PRITRDIL-NICA	HENRIK IBSEN / ENAKI ČRKI			EDEN	ČRKA K
TEBE					IZPISEK							
ANNA TATAN-GELO					SLOV. PEVKA DERŽAJ							

Prejeli smo 11 rešitev, med katerimi so bili izžrebani in bodo nagrajeni naslednji trije: 1. Barbara Doles, Žvirče 70, 8362 Hinje, 2. Uroš Mantel, Stanetova 32, Celje, 3. Cvetka Florjana Zajec, Prapreče 20a, 8360 Žužemberk. Nagrajencem čestitamo!

Rešitve iz 42. številke pošljite na naslov Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 31. 8. 2011 s pripisom »Nagradna križanka«.

GOSTILNAZUPANČIČ, Gostgrad d.o.o.
Grajski trg 4, Žužemberk, e-mail: gostgrad@volja.net

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: suhokranjske.poti@zuzemberk.si. TRR: 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič. Uredniški odbor: Vlado Kostevc, Tinka Fric, Slavko Gliha in Mojca Obrstar. Zunanji sodelavci: Irena Blatnik, Damjan Novak, Matej Kocjančič, Mateja Iskra, Miloš Kecman, Aleš Sašek, Petra Kastelic, Dušan Šetina in Polona Seničar, sodelavka iz KGZS Straža. Lektorica: mag. Jelka Mrvar. Oblikovanje, grafična priprava in filmi: Grafika Pavlič Jože, s. p. Tisk: Kastelic Zvone, s. p. Novo mesto. Naklada: 1800 izvodov. Uredništvo Suhokranjskih poti si v skladu z uredniško politiko, zasnovo časopisa in prostorskimi možnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov.